

культура

і життя

www.uaculture.com

№ 5 (4577) 31 січня, 2014 рік

Виходить із 7 жовтня 1923 р.

ТРУШКІВСЬКИЙ МУЗЕЙ НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО

«В Білій Церкві я почував себе, як вдома, бо це місто суто національне...»

» СТОР.

4

СВІТЛАНА ПРУС: «ВРАНЦІ Я ДОМОГОСПОДАРКА, А УВЕЧЕРІ – КОРОЛЕВА»

«Ми відповідаємо за те, що робимо на сцені.»

» СТОР.

7

«ПЕРШИЙ ГОЛОДОМОР В УКРАЇНІ...»

«Згадайте нас – бо ми ж колись жили. Зроніть сльозу і хай не гасне свічка! Ми в цій землі житами проросли, Щоб голоду не знали люди вічно.»

» СТОР.

5

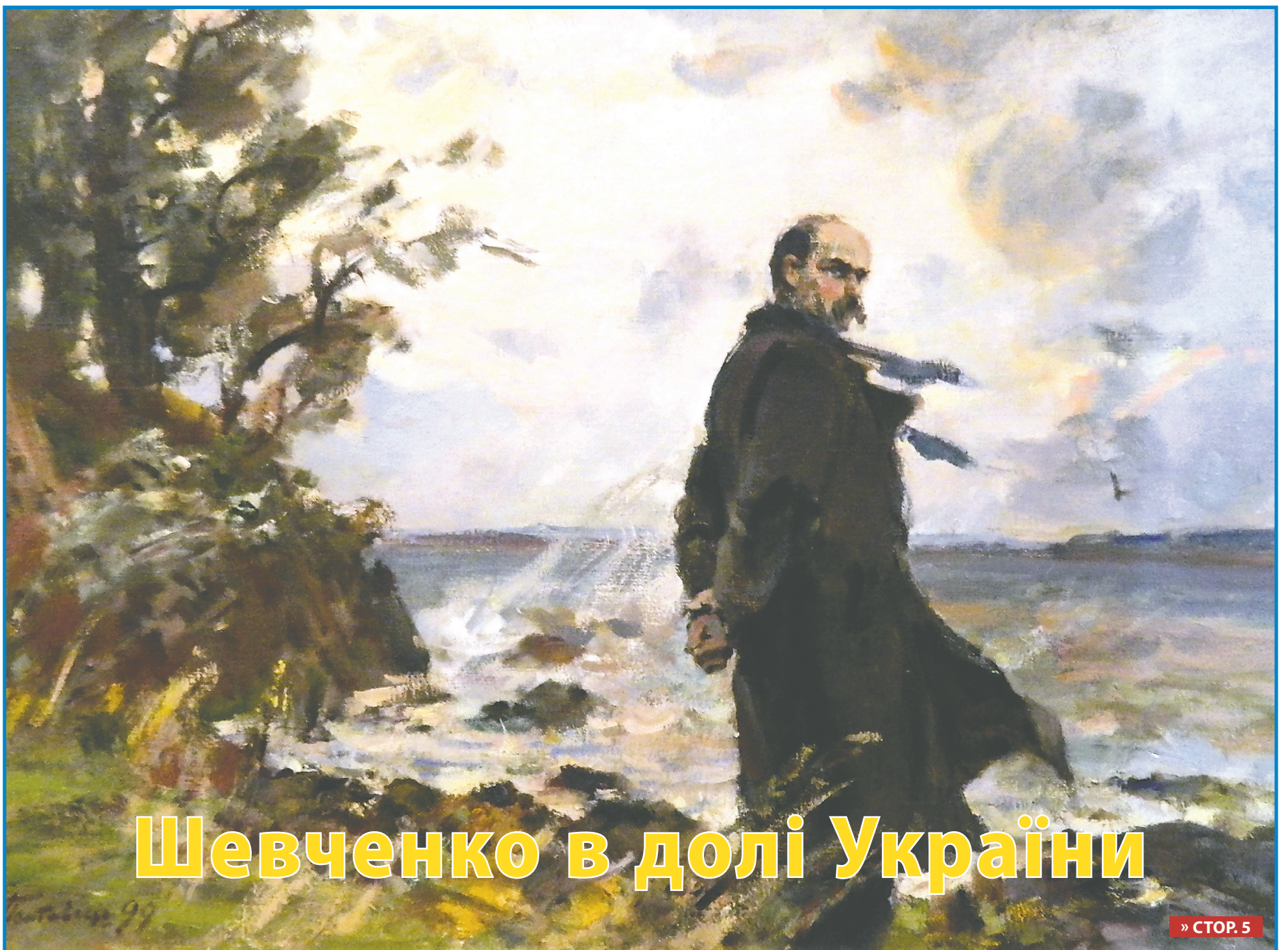

У ЛЬВОВІ – ТІЦІАН, МІКЕЛАНДЖЕЛО ...

Гордість львівської колекції становлять твори визначних майстрів світової слави.

» СТОР.

8

Шевченко в долі України

» СТОР. 5

«Культура – вище буденності та політиканства»

Сподіваюсь, що напруга останніх днів поступово спадатиме. І вже незабаром ми згадуватимемо все це як страшний сон.

Історія свідчить, що найбільше під час будь-яких громадянських протистоянь страждають люди та зазнають шкоди культурні цінності.

Найвища цінність у світі – життя людини. Загибель людини не можна виправдати жодними політичними гаслами. Так само ніякою політичною доцільністю не можна пояснити знищення пам'яток культури. На цих принципах стоїть сучасна європейська культура. І про це потрібно пам'ятати особливо зараз.

Завдання кожного покоління – зберегти і передати нащадкам культурну спадщину в усіх її формах і виявах, забезпечити культурну спадщину народу.

Саме тому звертаюсь із проханням не провокувати та уникати будь-яких дій,

які можуть завдати шкоди будівлям та майну закладів культури й призвести до втрати культурних надбань та цінностей українського народу, що перебувають у цих приміщеннях.

На щастя, на сьогодні українська культура не зазнала значних втрат. Ситуація в областях більш-менш спокійна, має

серйозні збитки лише Черкаське управління культури. Зокрема, повністю пошкоджено базу культурно-мистецького відділу в електронному та паперовому вигляді. Повністю знищено документальну базу відділу культурної спадщини. Там знаходилися паспорти на всі історичні пам'ятки, документація та проекти об'єктів, що розроблялись до 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка. Пошкоджено меблі та оргтехніку. Робота управління наразі практично блокована.

У Києві ситуація є більш складною, оскільки на лінії протистояння опинилися такі заклади культури, як Національна парламентська бібліотека, Національна філармонія України, у 100 м від безпосередньої зони конфлікту розташований Національний художній музей України.

Дякую всім працівникам зазначених вище закладів культури столиці, що знаходяться у зоні конфлікту. Вони за

власною ініціативою, підкреслюю – «за власною!» упродовж січня несуть цілодобове чергування, щоб запобігти руйнації та крадіжкам матеріальних та культурних цінностей.

Необхідно зробити все можливе, аби не допустити втрат культурної спадщини в умовах, коли пам'ятки стали заручниками протистояння і потребують нашого спільного захисту!

Культура завжди була, є й буде поза політикою, бо відноситься до вічних, загальнолюдських цінностей. Виходячи з цього вважаю своїм особистим завданням як міністра, докласти всіх зусиль щодо збереження національних культурних цінностей та захистити тих, хто сьогодні стоїть на їх варті.

Виступ міністра культури України Леоніда Новохатка на пресконференції в Кабінеті Міністрів України 28.01.2014.

МИ ПАМ'ЯТАЄМО!

Із нагоди Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту 27 січня в Київському будинку актора відбувся меморіальний вечір «Шість мільйонів сердець». Організаторами виступили Єврейський фонд України та Єврейський форум України.

У заході взяли участь народні депутати України, представники центральних та місцевих органів виконавчої влади, закордонних дипломатичних представництв в Україні, громадські діячі, вчені, колишні в'язні нацистських концтаборів і гетто, Праведники Бабиного Яру і Праведники світу, широка єврейська громадськість.

«Необхідно берегти пам'ять про жертв фашизму й не допустити трагедії в майбутньому, – наголосив у своєму виступі на вечорі директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України Михайло Мошкола. – Дуже шкода, що й сьогодні, у XXI столітті не всі це визнають і розуміють, тому, як і раніше, доводиться боротися з проявами у світі расизму, ксенофобії та антисемітизму».

Героїв Крут вшанували поетичним словом

У кінці січня вся Україна згадує 300 відважних юнаків, які 96 років тому вирушили назустріч більшовицькій армії Муравйова, що наступала на Київ.

Молоді люди йшли в бій, не маючи жодної військової підготовки та достатньої кількості боеприпасів, проте з неймовірною відвагою в серцях і бажанням захистити свою Батьківщину від окупантів. На жаль, хлопці не змогли стримати більшовицької навали, але показали всім тодішнім керівникам УНР, як потрібно боротися за свою державу. Їхній вчинок надихнув майбутні покоління до продовження боротьби з тими, хто зазіхатиме на нашу неньку Україну.

На вшанування пам'яті цих Героїв у Київському міському будинку учителя відбувся поетичний марафон.

Вечір почали з хвилини мовчання, весь зал встав, аби віддати данину пам'яті загиблим під Крутами, їхньому героїчному вчинкові, а також полеглим під час останніх подій в Україні.

Після чого і розпочалися читання. Молоді поети – Олег Коцарев, Олена Рибка,

Мирослав Лаук, Ваню Крюгер, Мідна, Дмитро Лазуткін, Богдан-Олег Горобчук, Заза Пауалішвілі, Оксана Гаджій, Лесик Панасюк, Катерина Калитко і Олег Шинкаренко озвучили свої вірші. У їхніх рядках так уміло, так зрозуміло висвітлені бажання жити, прагнення до свободи, до кохання, до світлого майбутнього. Все те, чого були позбавлені ті юні герої, все те, що в них так жорстоко вкрали.

«Ми хотіли, щоб на честь цієї дати звучала поезія, адже сприйнята через мистецтво слова ця трагічна сторінка в нашій історії залишиться не тільки у свідомості, але й у серцях кожного», – говорить один із організаторів заходу директор видавництва «Смолоскип» Ростислав Семків.

Молода поетеса із Харкова Олена Рибка, яка спеціально приїхала до столиці, сказала, що намагалася вибрати вірші, аби вони були співзвучні тій добі, були про небайдужість, свободу, про те, що кожен має щодня робити вибір, і що такі заходи є знаковими для нашого суспільства.

Заключним акордом вечора став вірш Павла Тичини «Пам'яті тридцяти», рядки з якого міцно закарбувалися в пам'яті всіх присутніх:

*«На Аскольдовій могилі
Поховали їх –
Тридцять мучнів-українців,
Славних молодих...»*

Вікторія КОЛОДІЙ

ПОЛОТНА ІЗ ВЕДМЕДИКАМИ ПРЕДСТАВЛЕНІ У ЛЬВОВІ

До 12 лютого у Львівській мистецькій галереї Гері Боумена триває виставка київської мисткині Лариси Пуханової, що входить до сотні кращих сучасних художників України, «Ніколи не пізно мати щасливе дитинство», де представлено ряд полотен, на яких зображені іграшкові ведмедики.

За словами художниці, експозиція має на меті «познайомити» глядача з життям, дозвіллям, сімейними портретами іграшкових ведмедиків, серед яких можна побачити маму-ведмедицю, бабусю, онуків тощо.

Вперше картини експонуються у такій великій кількості. Перед тим як приїхати до Львова, роботи були виставлені на огляд у Києві, проте їх було значно менше.

За словами Пуханової, прототипами героїв є ведмедики із власної колекції та позичені у друзів та родичів. Найстаршому з них вже 60 років.

Окрім іграшкових ведмежат, художниця пише пейзажі, натюрморти, а також картини, на яких вирує київське життя.

ЛУГАНЬСЬКОМУ ЦЕНТРУ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ – 75

21 січня Луганському обласному центру народної творчості виповнилося 75 років. У цей ювілейний день тут відкрилася персональна виставка художників-аматорів та майстрів декоративно-прикладного мистецтва філії обласного народного клубу «Лівша» (м. Алчевськ) «Райдуга Надії» Ірини Ніколашиної та Любові Синегубки, а також народного самодіяльного майстра Володимира Лигіна.

Привітати зі святом колектив Центру, майстрів декоративно-прикладного мистецтва прийшли керівники обласних закладів культури, викладачі та

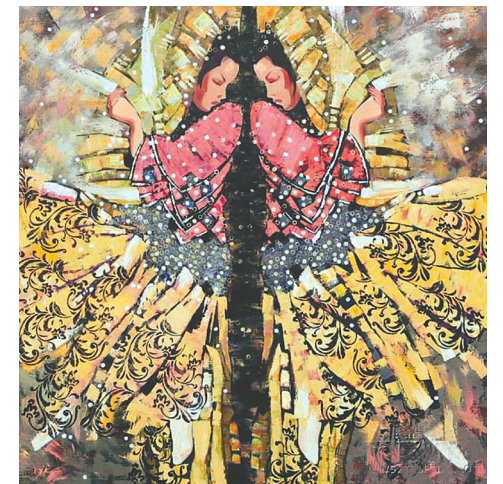
студенти луганських вишів, представники духовенства, заслужені майстри народної творчості України, народні майстри Луганщини, художники та представники ЗМІ.

Гості не скупилися на побажання натхнення у творчості, досягнень поставлених цілей і нових перемог. Відвідувачі особливо відзначили, що Центр створює хороші умови для самореалізації народних умільців, і на прикладі виставки особливо помітна комфортна творча атмосфера.

Художники-аматори тонко відчують розмаїтість природи і вміло передають через свої роботи ширість, любов, красу і добро. Без сумніву, їх можуть створювати тільки життєлюбні, доброзичливі і чуттєві люди. А учасники виставки дякували Луганському обласному центру народної творчості за надану честь відкрити виставку своїх робіт у його ювілей.

«ІНША ПОРА РОКУ АБО КАЗКА»

До 23 лютого 2014 року в арт-центрі Якова Гретьера (вул. Вадима Гетьмана, 6) проходить виставка «Інша пора року, або Казка». Тут представлені картини відомих

художниць України Анастасії Григор'євої та Анастасії Крайневої.

Головними героями експонованих картин є найрізноманітніші казкові персонажі, пейзажі та міфи.

Усі ці твори об'єднує творчий погляд художниць-авторів: яскраво виражена любов до кольору, їхнє ліричне та емоційне сприйняття дійсності. Інші роботи цих відомих художниць знаходяться у приватних колекціях Німеччини, Франції та Швейцарії, Білорусі та Грузії, Чехії, Словаччини, Латвії, Румунії, Норвегії.

Янгольські голоси «Журавлика»

Кам'янець-Подільська народна дитячо-юнацька хорова капела «Журавлик» гастролювала в обласному центрі.

Перший концерт відбувся у Свято-Андріївському кафедральному соборі для благочинних, митрополита Антонія, прихожан Хмельницької єпархії УПЦ Київського патріархату. Виступи надзвичайно сподобались духовенству та прихожанам – усі були вражені професійним співом дітей, їхнім щирим та крізь душу і серце проникливим словом. Після концерту митрополит Антоній благословив юних хористок та їхніх наставників і побажав

надалі прославляти народження Христа не тільки в Україні, але й за її межами.

Наступний концерт відбувся у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії за підтримки та опікування директора-художнього керівника Хмельницького академічного муніципального камерного хору, заслуженого діяча мистецтв України Ігоря Цмура. Студенти та викладачі академії – колишні однокурсники керівника колективу Івана Нетечі були приємно вражені і здивовані, що йому вдалося створити такий колектив.

Тепло приймали спів наших журавлят і студенти та викладачі Хмельницького

музичного училища імені Владислава Заремби. Усі колядки хор виконував під бурхливі оплески захоплених та щиро усміхнених слухачів.

Після концерту дівчата отримали багато солодких подарунків від хорового відділу на чолі з Наталею Бородавко та музичні записи і літературу від шанувальника творчого колективу Миколи Кульбовського, письменника, викладача училища.

**Оксана ТОМКІВ,
викладач постановки голосу
дитячої хорової школи**

На виконання Указу Президента України від 27.09.2011 № 928 «Про стипендії Президента України для молодих майстрів народного мистецтва» Міністерство культури України проводить відповідну роботу щодо подання до Кабінету Міністрів України та Адміністрації Президента України кандидатів на здобуття стипендій Президента України для молодих майстрів народного мистецтва у 2015 році.

Відповідно до Положення про стипендії Президента України для молодих майстрів народного мистецтва, на здобуття стипендії може бути висунуто громадянина України віком від 14 до 35 років – **майстра народного мистецтва, творчість якого сприяє розвитку традиційного народного мистецтва на основі досвіду попередніх поколінь майстрів.**

Пропозиції щодо претендентів на здобуття стипендій вносяться Національною спілкою майстрів народного мистецтва України, Міністерством культури Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями до Міністерства культури України до 15 травня 2014 року, разом із відповідним пакетом документів, а саме:

- клопотання про призначення стипендії (лист за підписом голови НСМНМУ, обласної, Київської, Севастопольської міськдержадміністрації);
- відомості про творчі досягнення кандидата, який висувається на здобуття стипендії (1–2 арк.);
- кольорове фото творчих робіт у кількості 10 шт. розміром 15x20 см;
- копія паспорта або свідоцтва про народження;
- копія реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті);

– заповнена анкета кандидата на здобуття стипендії (зразок розміщено на веб-сайті Мінкультури: www.mincult.kmu.gov.ua, розділ «Гранти та стипендії»).

Претенденти на здобуття стипендій відбираються комісією з питань призначення стипендій Президента України для молодих майстрів народного мистецтва за наступними критеріями:

- володіння художніми техніками народного мистецтва;
- використання у творчості української орнаментики, традиційних технік та технологій народної образотворчості, художньо-мистецьких прийомів, що спираються на досвід багатьох поколінь майстрів традиційного народного мистецтва;
- використання у творчості традиційного народного інструментарію, природних матеріалів та вітчизняної сировини;
- участь у всеукраїнських виставках народного мистецтва, художніх симпозиумах, етномистецьких святах тощо;
- проходження творчої атестації майстра традиційного народного мистецтва відповідно до законодавства України (ст. 8 Закону України «Про народні художні промисли»);
- участь у заходах по відродженню, розвитку та популяризації традиційного народного мистецтва.

Подання, внесені без дотримання зазначених вище вимог, а також після закінчення строку внесення, не підлягають розгляду членами комісії.

Інформацію щодо кандидатів необхідно подавати до відділу монументального та образотворчого мистецтва Департаменту мистецтв та навчальних закладів Міністерства культури України: **01601, м. Київ, вул. Івана Франка, 19, каб. 315.**

Телефон для довідок: **(044) 234-63-88**, відповідальна особа – головний спеціаліст Абрамов Святослав Олександрович.

Додаткова інформація з означеного питання розміщена на офіційному веб-сайті Міністерства культури України: www.mincult.kmu.gov.ua (розділ «Гранти та стипендії»).

**Міністерство культури України,
Національний історико-етнографічний заповідник
«Переяслав»**

ОГОЛОШУЄ

конкурс читців творів Тараса Шевченка, написаних на Переяславщині «**Невмируще Тарасове слово**» прийом заявок на участь до 25 лютого 2014 року;

виступи учасників конкурсу та нагородження переможців 27–28 лютого 2014 року.

1. Конкурс проводиться в номінації «Краще декламування твору Тараса Шевченка», яка передбачає декламування твору або уривку твору Тараса Шевченка, написаного на Переяславщині.

2. Усі учасники конкурсу розподіляються на такі вікові категорії:

- I категорія – від 8 до 12 років;**
- II категорія – від 13 до 17 років;**
- III категорія – від 17 до 25 років.**

КОНТАКТИ

Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав», вул. Шевченка, 8, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., Україна, 08400, Електронна пошта: E-mail: niez.administry@ukr.net

Контактні телефони: **(04567) 5-41-03; 5-25-78.**

Детальна інформація на сайті: <http://www.niez-pereyaslav.com.ua> а також на порталі «Культура»: <http://www.uaculture.com>

Національна опера України імені Т. Г. Шевченка (м. Київ, вул. Володимирська, 50) оголошує конкурс на заміщення посад

у симфонічному оркестрі театру в групі перших скрипок.

Конкурс відбудеться 3 березня 2014 року.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА

– для претендентів на місце артиста оркестру II та вищої категорії;
– соліста в групі I скрипок.

Перший тур:

Виконання сольної програми:
1. Й. С. Бах – одна або дві частини із «Сонат та партія для скрипки соло» на вибір конкурсанта.

2. В. А. Моцарт – перша частина скрипкового концерту на вибір конкурсанта.

3. Перша частина романтичного концерту або віртуозна п'єса на вибір конкурсанта.

Робота з оркестровими партіями:

3 ЮВІЛЕЕМ!

Степану Григоровичу Пушику – відомому українському письменникові, літературознавцю, фольклористу, журналісту, громадсько-політичному діячеві, лауреатові Шевченківської премії, заслуженому діячеві мистецтв виповнилось 70.

Вітаючи ювіляра і бажаючи йому подальших творчих успіхів і доброго здоров'я, запрошуємо наших читачів в наступному номері доторкнутися до поетичних перлин талановитого літератора з Прикарпаття.

АНОНСИ

31 січня у Львівській філармонії відбудеться концерт «4+4» Академічного камерного оркестру «Віртуози Львова» під орудою народного артиста України Сергія Бурка. Звучатимуть «Пори року» знаменитого італійця Антоніо Вівальді та короля танго – аргентинця Астора П'яццолли у виконанні віртуоза-скрипаля – Назарія Пилатюка.

До **2 лютого** за підтримки Посольства Китайської Народної Республіки у Львові відбудеться фестиваль «Китайський Новий рік в Україні». Ініціатор заходу – Міжнародна громадська організація «Культурно-дослідницький центр України та Китаю "Ланьхва"».

До **2 лютого** у Дніпропетровському художньому музеї проходить персональна виставка заслуженого діяча мистецтв України Василя Мірошниченка, присвячена 55-річчю художника. В експозиції твори живопису та художнього проектування, створені мистцем протягом останніх років.

ЩИРЕ СПІВЧУТТЯ

Колектив Національного газетно-журнального видавництва висловлює щире співчуття інспектору з охорони праці Довгалюку Тарасу Михайловичу з приводу тяжкої втрати – смерті батька **Михайла Лукича**

1. О. Глазунов «Раймонда» 1 акт, сцена 4.
2. А. Адан «Жізель» 1 акт, фінал від цифри 2.

3. Дж. Верді «Дон Карлос» (чотириактна версія) – 1 акт, № 13 (дует) від букви М, або цифри 668 до букви 8; 4 акт № 23 від букви А до букви Д.

Для претендентів на місце артиста оркестру вищої категорії (соліста) 4 березня 2014 року відбудеться другий тур: виконання скрипкових балетних соло в супроводі оркестру:

- 1. П. Чайковський «Лебедине озеро» – соло з 1 та 3 актів.
- 2. Л. Мінкус «Баядерка» – два соло.
- 3. О. Глазунов «Раймонда» – Grand Adagio.

Перелік необхідних документів: диплом про вищу освіту відповідного напрямку, паспорт, довідка з місця роботи (якщо працює) або довідка з місця навчання.

Документи приймаються до 1 березня 2014 року за адресою: м. Київ, вул. Лисенка, 5, відділ кадрів та зарубіжних зв'язків театру. За довідками звертатися за телефоном – 234-51-93, 235-70-35.

Трушківський музей Нечуя

На Київщині в селі Трушки з нагоди 175-річчя від дня народження І. С. Нечуя-Левицького відкрито музей. Він є другим в Україні після рідного Нечуєвого Стеблева.

Село Трушки на Білоцерківщині з 1885 року до жовтневого перевороту 1917-го було мало не рідною домівкою для класика української літератури. І. С. Нечуй-Левицький щоліта по кілька тижнів, а то й місяців жив і творив у гостинній родині своєї сестри. Тут були розпочаті або закінчені такі його кращі твори, як «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я», цикл оповідань про бабу Параску і бабу Палажку, «Старосвітські батюшки і матушки», «Сільська старшина бенкетує», низка історичних романів і статей тощо.

Іван Семенович любив цей мальовничий край, зелене село Трушки над Роставицею і тиху провінційну Білу Церкву на берегах сонної Росі. В одному з листів він засвідчив цю любов такими словами: «Я оце недавно вернувся з Білої Церкви, де купався в Росі і звідкіль мені не дуже й хотілося поспішати до Києва – і ради чистого повітря, і ради чудових околиць по Росі, і ради української мови, і ще й через те, що в Білій Церкві я по-

Народний музей І. С. Нечуя-Левицького відкривають заступник голови Національної спілки письменників України Михайло Каменюк і голова Білоцерківської районної державної адміністрації Андрій Немна

загальноосвітній школі діє краєзнавчий музей.

Жителі Білої Церкви також гідно вшанували видатного письменника. Встановлено меморіальну дошку на стіні готелю «Київ» – на місці будинку, де він часто зупинявся. У червні 1991 року засновано Білоцерківську міську літературно-мистецьку премію імені Нечуя-Левицького, лауреатами якої щороку стають дві особистості за найвагоміші здобутки в галузі культури.

У музеї історії освіти Київщини, що у Білій Церкві, систематично проводяться тематичні екскурсії та лекції: «І. С. Нечуй-Левицький – педагог, письменник, автор підручників з української мови».

У Білоцерківській загальноосвітній школі № 21 понад два десятиліття діє кімната-музей його імені.

Молодий місцевий скульптор Максим Василенко виготовив високохудожню погруддя та макет пам'ятника Іванові Семеновичу. А історик-краєзнавець Євген Чернецький опублікував кілька досліджень, присвячених різним періодам життя і творчості класика української літератури, пов'язаним із Білоцерківщиною та Білою Церквою.

Нинішнього ювілейного року голова Київської обласної торгово-промислової палати Олександр Рябоконь передав споруджене ним за власний кошт приміщення на околиці Трушків під створення другого в Україні музею письменника. А родина голови Київської обласної організації НСПУ Анаполія Гая – його дружина, поетеса і редактор книжкового видавництва «Буква» Галина Гай, син, минулорічний лауреат українсько-німецької молодіжної літературно-мистецької премії ім. Олесь Гончара, новеліст і літературознавець Юрій та донька, книжковий художник-графік Олесь Гай-Курило також за власний кошт придбали музейне начиння, за допомогою співробітників краєзнавчого музею і бібліотекарів зібрали експонати і обладнали експозицію.

На урочисте відкриття музею приїхало багато гостей: керівництво Національної спілки письменників України та Білоцерківської районної державної адміністрації, члени Київської обласної письменницької організації та письменники з інших куточків країни, представники Білоцерківських міської

і районної рад, бібліотекарі та вчителі Білої Церкви та Білоцерківщини, трушківці різного віку.

Після перерізання традиційної червоної стрічки священнослужителі освятили заклад.

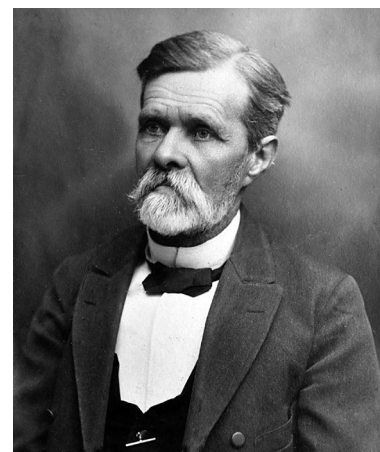
Анатолій Гай розповів про творчі зв'язки І. С. Нечуя-Левицького з білоцерківським краєм та його людьми, про заходи з нагоди 175-річчя від дня народження видатного українця. На жаль, влада Київщини для гідного відзначення цієї дати не знайшла коштів, але, на щастя, небайдужі до культури і літератури люди допомогли вшанувати пам'ять Івана Семеновича на належному рівні. А Гай передав музею більше сотні книг письменників України із дарчими надписами.

Привітавши гостей свята й подякувавши творцям музею, заступник голови НСПУ Михайло Каменюк вручив спілчанський квиток поетеси з м. Узина, керівникові літературної студії Білоцерківського районного центру творчості дітей та юнацтва Тетяні Царенко, Почесну відзнаку НСПУ – поету і публіцисту Павлу Малєєву з м. Кагарлика, грамоти НСПУ – поету, прозаїку і драматургу Андрію Гудимі з м. Біла Церква, прозаїку Володимиру Корнійчуку з м. Вишневе та іншим активним членам Київської обласної письменницької організації.

До присутніх із пристрасним письменницьким словом звернулися кияни, лауреати Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені І. С. Нечуя-Левицького – поет, секретар НСПУ Михайло Шевченко та голова ревізійної комісії НСПУ поетеса і прозаїк Галина Тарасюк, лауреат Шевченківської і Нечуєвої премій поет і прозаїк Леонід Горлач, а також поетеса Олесь Оленівська.

Привітання від Українського фонду культури передав його голова, Герой України, поет Борис Олійник.

Від Білоцерківської міської ради з привітанням виступив начальник міського відділу культури, заслужений працівник культури України Петро Красножон, а від жителів району – голова

Нечуй у Білій Церкві. 1912 рік

Білоцерківської районної державної адміністрації Андрій Немна.

Із хвилюванням вислухали учасники відкриття музею гірку розповідь представниці родини Левицьких-Радзівських, онуки сестри письменника Ганни – Ольги Данельської про те, що під час масових репресій кінця тридцятих років минулого століття тоталітарним режимом були розстріляні всі чоловіки-священники і по лінії Левицьких, і по лінії Радзівських. Родова лінія Левицьких була обірвана енкаведистськими кулями.

Свої дарунки – раритетні видання творів І. С. Нечуя-Левицького передали голова «Молодої «Просвіти» Костянтин Климчук, керівники централізованих бібліотечних систем: міської – Раїса Григоренко та районної – Людмила Зінченко.

Від жителів села Трушки за подарований його мешканцям і гостям села музей славетного земляка подякував молодий вчитель місцевої загальноосвітньої школи Дмитро Кравченко.

Після поминальної панахиди учасники вирушили до центру села, де під звуки духового оркестру поклали квіти до пам'ятної дошки І. С. Нечуя-Левицькому на стіні Будинку культури та провели у місцевій школі літературний вечір, присвячений 175-річчю від дня народження письменника.

Літературно-мистецьке свято «Нечуєве слово на Білоцерківщині» тривало три дні. Письменники, видавці, художники, літературознавці, музиканти побували із творчими виступами у селах Дрозди, Мала Вільшанка, Пилипча, Піщана, Поправка, Сухоліси, Фастівка, Фурси, в селищі Терезине та у м. Узин, зустрілися з викладачами і студентами Білоцерківського національного аграрного університету, відвідали шкільний музей І. С. Нечуя-Левицького у Білоцерківській ЗОШ № 21 та провели з учнями майстер-класи і уроки пам'яті.

І скрізь звучало живе слово Івана Семеновича – співця Надросся, класика української літератури, а ще мовознавця, етнографа, історика, публіциста, пристрасного борця за мову, культуру і незалежність українського народу.

Анатолій КУЛЬЧИЦЬКИЙ,
член правління Українського фонду культури, заслужений працівник культури України

Лауреат Національної премії ім. Т. Г. Шевченка Леонід Горлач дарує музею свою книгу, за яку був удостоєний Всеукраїнської літературної премії ім. І. С. Нечуя-Левицького

чував себе, як вдома, бо це місто суто національне...»

Нині старого села, оспіваного Нечуєм, немає – воно на дні рукотворного водоймища, яке спорудили у 70-х роках минулого століття для водопостачання Білоцерківського шинного комбінату, стерши селянські обійстя і старовинну трьохбанну церкву, настоятелем якої був свояк Івана Семеновича Григорій Радзівський. Невпізнанно змінилась і Біла Церква. Але її мешканці свято бережуть пам'ять про великого співця Надросся – Нечуя-Левицького.

У Трушках на Будинку культури встановлено меморіальну дошку, одній з вулиць присвоєно його ім'я, а у Трушківській

У репертуарі Київського обласного академічного музично-драматичного театру ім. П. К. Саксаганського кожного театрального сезону – вистави за творами І. С. Нечуя-Левицького, які користуються незмінним успіхом у глядачів.

Про перебування письменника у нашому краї розповідається у випущених білоцерківським книжковим видавництвом «Буква» краєзнавчих книгах «Біла Церква: шлях крізь віки» (1993) та «Білоцерківщина, мій рідний край» (2013), а його «Роковий український ярмарок» вміщено до антології письменників, художників і композиторів «Біла Церква у серці моїм» (2012).

Голова Київської обласної торгової палати Олександр Рябоконь (праворуч) і голова Київської обласної письменницької організації Анаполія Гай, які за свої кошти створили музей Нечуя у Трушках

Сьогодні Тараса Шевченка

Алла ЧЕРДИНЦЕВА

У виставкових залах Центрального будинку художника Національної спілки художників України в Києві відкрилася всеукраїнська виставка мистецтва історичного жанру «Україна від Трипілля до сьогодні в образах сучасних художників».

Уже шоста за рахунком, цьогоріч вона присвячена 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка.

Експозиція «Україна від Трипілля до сьогодні в образах сучасних художників», ініціатором, куратором та головним натхненником якої незмінно залишається художник-монументаліст Олександр Мельник, зазвичай проходила у форматі бієнале історичного живопису та відкривалася напередодні Дня Соборності та Свободи України. Сьогодні традицію було дещо доповнено. «Цією виставкою Спілка розпочинає ряд заходів, що проходять протягом року на відзначення

ювілею національного Генія. Тому основний акцент зроблено на житті поета та осмисленні його творчості», – заявили організатори під час урочистого відкриття вернісажу. Зі словами вітання до присутніх звернулася голова НСХУ Володимир Чепелик, директор департаменту мистецтв та навчальних закладів Міністерства культури України Павло Білаш, мистецтвознавець Дмитро Степовик, поет Петро Засенко, куратор Олександр Мельник.

Виставковий комітет відібрав для експонування 196 творів 121

митця з усіх регіонів України. Тим експозиція ще цікавіша, бо в кожному краї відбувалися і відбуваються події, жили і живуть люди, які впливали і впливають на загальнонаціональну історію, творять сьогодні Україну та її майбутнє.

Осмісленню постаті Кобзаря присвячено найбільший зал другого поверху Будинку художника. Так, у представленій майже в повному обсязі особистій шевченкіані Анатолія Куца – весь життєвий шлях Кобзаря: «Козачок Енгельгардта», «Мені тринадцятий минало»,

«Шевченко у Літньому саду», «Шевченко та Варвара Рєпніна. Велика любов», «Т. Шевченко і М. Чернишевський», а також осмислення величі Генія «Пророк».

Але кожен митець по-своєму розкриває, здавалось би, всім відомі поезії, дає свою інтерпретацію, примушує знову й знову задуматися над їхньою глибиною. Дехто ж, як-от харківський художник Олег Омельченко, береться за передачу, здається, неможливого й алегоричними образами розкриває закладене у переспівах псалмів «Тарасове пророцтво». А Микола Стороженко в мозаїці «Світло з п'їтми» передає всю суть Шевченка та його значення для України.

Хоча вже не одне покоління митців черпало натхнення з Шевченкової криниці, все ж глядач знайде на цій виставці твори, які підтверджують актуальність Поета для сьогоднішнього, побачить і те, чого ще ніколи не відображали в образотворчому мистецтві. Знову зустрінеться із творчістю незабутніх наших сучасників, великих майстрів

Валентина Задорожного, Веніміна Кушніра, Віктора Полтавця, Володимира Федька. Поряд із творами класиків Василя Забашти, Людмили Семикіної, Галини Севрук, Віри Кулеби, Володимира Прядки, Віктора Ковтуна, Феодосія Гуменюка, Олександра Івахненка та інших побачить дипломні роботи випускників Національної академії мистецтв і архітектури і навіть зовсім юних студентів, відкриє нові імена в українському мистецтві.

«Виставка підкреслює значення постаті Шевченка для долі України в контексті всієї нашої історії – адже тут, як завжди, представлені твори, що розкривають і щасливі, і трагічні роки державності та бездержавності на «нашій – не своїй землі» від найдавніших часів до сучасності», – зазначають організатори.

Проект, що де-факто дав старт в Україні повномасштабному святкуванню 200-річчя Тараса Шевченка, експонуватиметься до 2 лютого. Не пропустіть! Тим паче, що вхід на вернісаж, за традицією Будинку художника, – безкоштовний.

Наталія КУЛІШ

*«Згадайте нас – бо ми ж колись жили.
Зроніть сльозу і хай не гасне свічка!
Ми в цій землі житами проросли,
Щоб голоду не знали люди вічно.»*

(Н. Виноградська, поема «Голодомор»)

Історичну правду в національному музеї «Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні» виголосив народний художник України Микола Сядристий під час виставки-есе «Голодомор 1921–1922 років: перша «сплата» за незалежність».

Відомий майстер мікромініатюр Микола Сергійович упродовж багатьох років досліджує історію тоталітарних режимів: нацизму, фашизму, комунізму. Каже, що твори головного ідеолога комунізму Леніна знає напам'ять, тобто підтверджує сентенцію – «щоб перемагати, ворога треба знати досконало».

Із захопленням ці одкровення сприймали присутні на виставці майбутні історики, вихованці Київського військового лицю ім. Івана Богуня і студентки факультету культурології та музейної справи КНУКіМ, яких на захід залучила член науково-методичної комісії МОН України з виховної роботи у вишах Галина Левківська.

Виставка-есе розпочалася презентацією експонатів меморіалу, яку провела кандидат історичних наук, завідувачка науково-дослідного відділу музею Олена Сирота. Присутні ознайомилися зі стендами-фотодокументами,

«Перший голодомор в Україні...»

О. Сирота проводить екскурсію

примноженими канадським істориком і політологом українського походження, професором Романом Сербином. На світлинах розсекречена правда «продрозкладки»: як в українських селян вилучали збіжжя, забирали сільськогосподарський реманент, змушували вступати до колгоспів. Після такої лєнінської державної політики почалися повстання «маховців». Протест селян збігся з голодом 1921–1923 років, що радянська влада пояснювала «неврожаєм через посуху». Натомість американські політики дивувалися, чому ж тоді український урожай вивозиться за кордон. Під час першого голодомору в Україні померло до трьох мільйонів людей, траплялися випадки людоїдства.

За словами Миколи Сядристого, знищення нації голодомором було запрограмоване владою. «Крайною має правити

диктатор», – писав Ленін. Після «звільнення» східних і південних, багатих на чорнозем, українських земель у 30-ті роки територію заселили російським люмпеном.

На заході виступив виконавчий директор Асоціації дослідників голодоморів в Україні Олександр Ушинський.

Він зазначив, що українці могли б святкувати День Незалежності 22 січня, коли 1919-го було проголошено Акт Злуки і Україна стала Соборною, чим і поплатилася історично. Щоразу у криваві роки української історії своє життя за державу віддавали разом із селянами інтелігенція та студенти. Згадайте з історії 300 загиблих під Крутами, 136 порубаних «Медвинської Республіки» та роки «червоного терору». Ці політичні задуми спрямовані були на упокорення селянства – основного населення України. Звучить як знущання,

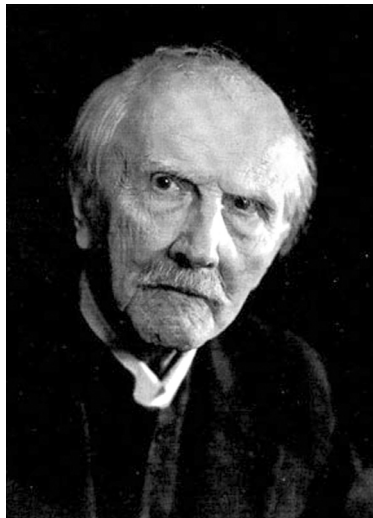
наприклад, така довідка: «На гроші від продажу 27 млн пудів українського зерна (щоб прогудуватися населенню в рік тоді достатньо було 25 млн пудів) в Англії придбали резиденцію посольства України». За статистичними даними, до 1921 року на теренах російської імперії проживав 81 млн українців, тоді як росіян 78 млн. Комуністичні діячі прагнули асиміляції з «великим дружнім народом». Тотальне винищення українців було й на совісті тих, хто займав ключові державні посади... «За мою спиною велика музейна колба з зерном, де «кожна зернина ототожнює одне українське життя». Отож, щоб ми мали майбутнє, треба знати історію держави і не повторювати помилок», – сказав О. Ушинський.

На завершення презентації присутнім продемонстрували документальний фільм про голодомор.

Я мала нагоду перелистати «Книги пам'яті голодомору» по областях. Шукала своїх родичів за прізвищами: дід Куліш і бабуся Закорецька, батькова лінія. Бабуся по маминій лінії мала дівоче прізвище Руденко. (Маминого тата репресували у 30-і роки і заслали на Колиму. У нас навіть не збереглося світлин із ним.) Так ось, у тих книгах за цими прізвищами я знайшла померлих від голоду: Кулішів – чотири особи: Григорій, Марія, Оксана і Платон; Закорецьких – двоє: Марфа і Никифор. Їхні роки народження невідомі. Мартиролог (історичний доказ) складався на підставі свідчень очевидців, які могли і не знати цього. Довідки про людей з прізвищем Руденко були детальнішими. Так, Руденко Павло Григорович мав у документі сьоме місце, очевидно поховання, і дату смерті 08.05 1933. У довідці про смерть Руденка Федора Григоровича вказано, що йому було 77 років і помер він від «старечої дряхлості», а Руденко Ніна Омелянівна – від «гострого поносу»... Моя мама народилася 1934 року і пережила «третій» в Україні голод 1946–1947 років... Я поставила «свічки пам'яті» за померлих від голодомору. І якщо віднайде ні мню в Книгах пам'яті всього лише однофамільці, я не забуду їхні імена ніколи, як і імена героїв сьогоднішнього, загиблих за незалежність і свободу України...

Фото авторки

Шевченкіана Станіслава Людкевича

Станіслав Людкевич

Надія ПАСТЕРНАК

24 січня минуло 135 років від дня народження Станіслава Пилиповича Людкевича – видатного українського композитора, музикознавця, фольклориста, педагога, дійсного члена Наукового товариства імені Шевченка.

З цієї нагоди у Львові в Музично-меморіальному музеї Соломії Крушельницької відкрилась виставка «Тарас Шевченко у житті і творчості Станіслава Людкевича».

Знаменно, що до найграндіозніших творів композитора належать кантата-симфонія «Кавказ» і кантата «Заповіт» на

вірші Тараса Шевченка. Першу частину «Кавказу» композитор написав у 1905 році, а всю партитуру – у 1913-му. Прем'єра відбулася 1914 року на концерті, присвяченому 100-літтю від дня народження Кобзаря під диригуванням автора. Кантату «Заповіт» Станіслав Людкевич створив до 120-річчя від дня народження Шевченка, а у 1950-х роках відредагував її, і в такому вигляді вона увійшла до найкращих зразків кантатно-ораторіального жанру. 1964 року за кантати «Кавказ» і «Заповіт» Станіслав Людкевич був удостоєний Державної премії України імені Тараса Шевченка.

У творчому доробку композитора – багато інших музичних творів: опери, симфонічні поеми, фортепіанні та скрипкові концерти, хорові композиції на тексти Івана Франка, Маркіяна Шашкевича, Максима Рильського, обробки народних пісень, солоспіви.

«Щороку 24 січня, в день народження Станіслава Людкевича, у нашому музеї відкривається виставка, – розповідає Роксоляна Пасічник, старший науковий співробітник Музично-меморіального музею Соломії Крушельницької у Львові, філіалом якого є Меморіальний музей Станіслава Людкевича (зараз він на ремонті. – Авт.). – Коли,

Експонати виставки

наприклад, відзначався ювілей Івана Франка, то у нас була виставка «Людкевич і Франко», потім – «Лисенкіана Станіслава Людкевича».

Тарас Шевченко відіграв велику роль у становленні національної свідомості композитора. Ще навчаючись у гімназії в Ярославі він познайомився з творчістю поета через свого вчителя української мови Андрія Шахновича, який дав йому декламувати поему «Тополя». На схилі життя Станіслав Пилипович зізнався, що це не був успішний виступ, але він так заглибився у Шевченкове слово, що творчість Кобзаря стала основою його музичних творів і музикознавчих досліджень».

На виставці «Тарас Шевченко у житті і творчості Станіслава Людкевича» представлені матеріали з Дому-музею композитора: це чудовий портрет Шевченка, який висить у його кабінеті, також видання «Заповіту», хори 1920–1930-х років і наймонументальніший твір Станіслава Людкевича – кантата-симфонія «Кавказ».

Друга тема виставки – записи: платівки і диск з архівними записами творів Станіслава Людкевича. Особливу увагу привертає канадська платівка відомого українського співака Йосипа Гошуляка. Серед творів на вірші Тараса Шевченка є і знаменитий солоспів Людкевича «За байраком байрак».

Наступний розділ виставки представляє Людкевича-музикознавця. «У музикознавчій діяльності Станіслав Людкевич теж приділяв велику увагу Тарасові Шевченку, – продовжує своєрідну екскурсію пані Роксоляна. – Ми бачимо тут його дослідження «Вокальна музика на тексти поезій Кобзаря», де він зосереджується тільки на Кобзарі, а ширша тема – це пропозиції до трактування поезії Шевченка. Представлене ще одне цікаве дослідження – «Про основи і значення співності в поезії Тараса Шевченка». У ньому вчений аргументує, чому так легко лягають на музику Шевченкові вірші». Є й інші книги з особистої бібліотеки митця.

«Ми ще плануємо організувати виставку під назвою «Музичні інтерпретації «Заповіту», – продовжує розповідь Роксоляна Пасічник, – тому що у самого Людкевича є хор «Заповіт» у трьох варіантах для мішаного, жіночого і чоловічого складів, а також монументальна кантата. Є такі твори й у Барвінського, Косенка, Ревуцького. Цікаво, що в Галичині перший «Заповіт» 1868 року належить автору національного гімну України Михайлові Вербицькому і тоді ж написав «Заповіт» Микола Лисенко. Звідси починається музична Шевченкіана».

Фото Йосипа МАРУХНЯКА

ПОЧЕСНА НАГОРОДА

У Російському центрі науки і культури в Києві на відкритті виставки, присвяченій 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка та Михайла Лермонтова «Україна – Росія. Два генії», спеціальний представник Президента РФ із питань міжнародного культурного співробітництва Михайло Швидкий вручив Орден Дружби директору Національної опери України, члену-кореспонденту Національної академії мистецтв Петру Чуприні та художньому керівникові й головному диригенту Заслуженого академічного симфонічного оркестру Національної радіокомпанії, заслуженому діячеві мистецтв України Володимирі Шейку.

Орденом Дружби були також нагороджені директор Національного музею «Прадо» Мігель Сугас (Іспанія), професор русистики Гельсінкського університету Тімо Юхані Віхавайнен (Фінляндія), ректор Університету Гранаді Лодейро Гонсалес (Іспанія), дипломатичний радник Президента Італії Ланді Дзанарі, генеральний директор Брестського академічного театру драми імені Ленінського комсомолу Олександр Жуков (Білорусь), проректор Харківського політехнічного інституту Олександр Романовський.

Вшанування славетного композитора

Володимир МУДРИК

Нещодавно авторським концертом у залі Національної спілки композиторів України музична спільнота урочисто відзначила 87-му річницю народження видатного українського композитора, патріарха національної композиторської школи, лауреата премій імені Миколи Лисенка та імені Івана Нечуя-Левицького, народного артиста України, професора Віталія Дмитровича Кирейка.

На початку вечора тепло і зворушливо виступили з привітаннями відомі музикознавці та учні композитора. Як зауважила доктор мистецтвознавства, професор Національної музичної академії України імені Петра Чайковського Маріанна Копиця, на сьогодні доробок Віталія Кирейка налічує біля трьох сотень опусів. І нині композитора не полишає творча наснага, а хвилювання про долю України, втілені у його творах, стали привертати ще більшу увагу молодих виконавців до його музики. Про своє спілкування з Віталієм Дмитровичем під час навчання у НМАУ

Віталій Кирейко (в центрі) з артистами і гостями творчої зустрічі

згадав завідувач відділу музикознавства Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАНУ Анатолій Калениченко.

Прикметно, що впродовж концерту поряд із відомими композиціями звучали твори, написані митцем нещодавно. Мене, як ведучого програми особливо зворушила реакція вдячної публіки на кожен твір. Гадаю, що в цьому заслуга передусім правдивої та щирої музики композитора, важливе також її вдумливе й проникливе прочитання артистами. Серед них – багаторічна інтерпретаторка фортепіанних творів композитора, дослідниця та пропагандист творчості митця, лауреат міжнародних конкурсів, кандидат мистецтвознавства, доцент НМАУ

Ірина Шестеренко. У її майстерному виконанні прозвучали Соната № 11 та Вальс-фантазія для фортепіано – обидва твори, серед інших, присвячені піаністці.

Ірина Шестеренко також створювала прекрасний супровід знаним співакам, які вже багато років виконують романси й солоспіви Віталія Кирейка, а саме Леоніду Гуку та Інні Андріяш. До речі, співачка свого часу здійснила записи п'яти вокальних творів Кирейка на компакт-диск, що має назву «Я маю в серці те, що не вмирає». Деякі з них звучали у святковому концерті, а саме: «Вокаліз» Йоганна Себастьяна Баха – Віталія Кирейка, «Тополя» на вірші Тараса Шевченка, «Ранок» на слова Зої Ружин та арія Мавки з опери «Лісова пісня», написаної 1957 року за

однойменною драмою-феєрією Лесі Українки.

Інструментальні твори Віталія Дмитровича виконували як відомі музиканти (зокрема, лауреати міжнародних конкурсів Олександр Лагоша, Леся Гришко, Ольга Карасько та Ольга Ващук), так і студентська молодь. Наталя Коляда, Ольга Федорук, Дар'я Гусакова, Олександр Білосусов винесли на розсуд слухачів нещодавно написаний Фортепіанний квартет Віталія Кирейка.

Успіх концерту в цілому наштовхнув мене на думку про зв'язок поколінь, трансляцію найкращих мистецьких традицій від старшої до молоді генерації. Адже студентка музично-режисерського факультету НМАУ Лада Шиленко прагне найближчим часом поставити на сцені оперної студії НМАУ оперу Віталія Кирейка «У неділю рано зілля копала», написану 1965 року за однойменною повістю Ольги Кобилянської.

Гадаю, не помилюсь, якщо скажу, що Віталію Дмитровичу приємно, коли його творчістю цікавиться креативна молодь – рушій нації, а вдячні слухачі з нетерпінням чекають нових зустрічей із композитором і гарних вражень від спілкування з його творчістю.

Світлана ПРУС:

«Вранці я домогосподарка, а увечері – королева»

«Свого часу ви пропонували повідомляти, про кого з цікавих людей варто розповісти в газеті. Так от у мене є прохання. Розкажіть, будь ласка, про актрису театру і кіно Світлану Прус. Остання її робота, яку я бачила, це жертва пластичної хірургії Наріне Оганесян у прем'єрному показі серіалу «Поцілунок» на каналі «Україна» перед Новим роком», – написала нам Оксана Кабулей із Закарпаття. Виконуючи побажання нашої читачки, ми запросили пані Світлану до редакції.

– Світлано Іванівно, свого часу Ви закінчили художню школу. Вам пророкували кар'єру художника і раптом – театральний.

– Кожна людина з'являється на світ із певним призначенням від Бога. Як згадують мої рідні, змалечку на запитання ким я хочу бути, відповідала – «артисткою». У Прилуках, де виросла, при Будинку культури був народний театр «Рампа». От у ньому, коли піросла, здобувала перший акторський досвід – грала Наймичку в однойменній виставі за Тарасом Шевченком, Наталю в «Лимерівні» за Панасом Мирним...

– Мрії мріяли, а життя часто веде нас своїм шляхом...

– Так було і в мене. Вступала до театрального на російське відділення. Я висока на зріст, та ще й косу мала до колін – таку товсту, що дивувала всіх. Мій український типаж вразив професора з українського відділення Ірину Молостову: «Мені на курс потрібна «героїня», – сказала вона. – Викликайте цю дівчинку». В один день я склала всі іспити на українське відділення і попри шалений конкурс стала студенткою.

– Кого Ви вважаєте своїм Учителем з великої літери?

– Доля подарувала мені чудових керівників і наставників Сергія Данченка та Богдана Ступку, режисерів Григорія Кохана та Станіслава Клименка, партнерів Костянтина Степанкова (старшого), Анатолія Дяченка, Богдана Бенюка, Сергія Романюка, Анатолія Гнатюка... Та все ж на перше місце я б поставила

«Хочеш ти того чи не хочеш, віриш у це чи не віриш, але ми відповідаємо за те, що робимо на сцені й кого граємо»

свою Учительку – Ірину Олександрівну Молостову.

– Ваше амплуа?

– В інституті друзі пророчили мені характерні ролі. І це підтвердилося в театрі, коли Сергій Данченко довірив грати Проню Прокопівну у виставі «За двома зайцями». Він сказав: «Ніякого гриму. Бери нутром. Зроби так, щоб було зрозуміло, чому навіть від такої жінки чоловіки йдуть, чому не складається її доля». А коли прийшов успіх, зізнався: «Не вірив, що впорашся з роллю. Адже ти навіть зовні зовсім не схожа на той образ, до якого всі звикли». І хоч ця вистава вже давно не йде, я дуже люблю свою Проню Прокопівну.

– Ви починали з театру чи з кіно?

– І там, і там майже одночасно. 1995 рік виявився для мене золотим. Закінчила інститут, і мене одразу ж узяли в театр імені Івана Франка. І тоді ж відомий кінорежисер, майбутній лауреат Шевченківської премії, світлої пам'яті, Григорій Кохан затвердив мене на головну роль у фільмі «Страчені світанки».

– Яка Ваша улюблена героїня в кіно?

– Кожна із зіграних ролей, а їх лише в кіно був не один десяток, для мене майже однаково дорога. А яка найкраща? Я щиро вірю в те, що вона ще попереду.

НАШЕ НОВЕ КІНО – ЦЕ РОЛІ ДРУГОГО ПЛАНУ АБО Ж ЕПІЗОДИ

– А в сучасному українському кіно у Вас були улюблені роботи?

– У нашого брата – українського актора вибору і пропозицій головних ролей у кіно нині майже немає. Прикро, коли пишуть «Наше нове кіно», а наші обличчя – це другий план або ж епізоди. Адже хто платить, той і

замовляє музику. Що тут лукавити – творчість, звичайно, на першому місці, але й заробіток не на останньому.

І разом з тим за останні кілька років у мене були досить помітні ролі. Це і Лора у фільмі «Якщо ти мене чуєш», і Лера в серіалі Маршрут милосердя, і п'ять різних характерних ролей у серіалі «Мухтар», і Любаша в «Помаранчевому небі», й Надюха у «Свахах», і Наріне в «Поцілунку», про яку пише читачка...

ТЕАТР – НЕ МАЙДАНЧИК ДЛЯ ЗМАГАННЯ АКТОРА З РЕЖИСЕРОМ

– А улюблена роль у театрі?

– Серед тих, яких уже нема, але глядач їх пам'ятає, і вже згадувана Проня Прокопівна, і Кончетта у виставі «Різдво в домі Куп'єлло» Едуардо де Філіппо, і Ельміра в «Тартюфі» Ж.-Б. Мольєра, де моїм партнером (чоловіком) був Богдан Бенюк, і касирка у виставі «Романси. Ностальгія», яка йшла не більше року. До речі, це була спільна ідея Богдана Ступки і режисера Олександра Білозуба. В цій виставі ми, драматичні актори, наживо виконували українські романси... А серед ролей, які граю зараз, – Валентина Валентинівна у п'єсі «Гімн демократичної молоді» Сергія Жадана в постановці Юрія Одинокого. У цей образ я втілила всю свою художню фантазію. Дуже сподобався матеріал, тож суржик з властивим нашим світським левицям аканням, яким розмовляє героїня, народився сам по собі. Та й багато деталей костюмів придумувала і добирала сама.

ДІТИ – НАЙКРАЩІ АКТОРИ І НАЙВДЯЧНІШІ ГЛЯДАЧІ

А ще дуже люблю грати для дітей. Вони найдоброчливіші глядачі. Щоразу переконаюсь у цьому, граючи Жабuletту Жабурівну в антрепризі Ірини Зільberman «Дюймовочка». Жабuletта обожає свого Жабурарчика (його грає мій колега і друг Сашко Погрібняк). Так от уявіть, яке щастя переповнює моє серце, коли в цей час мій

Жабурарчик-Ярославчик присутній у залі. Мій синочок – найбільша втіха в житті. А материнство – найважливіша роль.

До речі, мій духівник – настоятель Київської церкви Марії Єгипетської отець Ростислав подарував можливість проявитися в якості режисера. З дітками, які навчаються в недільній школі, ми поставили три вистави до Різдва й на Пасху. Дві з них відзначені Гран-прі на православному фестивалі, а третя – «Різдвяний Колобок», у якій грає і мій синочок, – дипломом і «орденом» за кращий сценарій. Ці вистави ми показуємо не тільки в школах і сиротинцях, а й перед дорослою публікою.

– А в театрі Ваші режисерські амбіції проявляються?

– Амбіцій режисерських немаю. Кожен мусить бути на своєму місці. А потім – це ж добре, коли в тебе є своє бачення, і ти можеш розбудувати собі роль. Розумний режисер завжди оцінить те, що ти на кожну репетицію приносиш щось нове.

«Кожна людина з'являється на світ із певним призначенням від Бога»

МИ СТАЄМО ЗАРУЧНИКАМИ СВОЇХ ГЕРОЇВ

– Чи правда, що кожна роль відбивається на долі актора?

– Правда. Свого часу в нашому театрі я грала Геллу в «Майстрі і Маргариті», а в українсько-російській антрепризі, з якою ми об'їздили всі підмосковні глибинки, Урал і навіть Сахалін, Маргариту грала по черзі Ольга Кабо, Віра Сотникова і я, а Воланда – Віктор Авілов. А закінчилося тим, що Авілов помирав на очах нашого колективу. Після цього повіриш, що акторові доводиться відповідати за такі ролі. От саме тому я відмовилась грати циганку Мавру у виставі «В неділю рано зілля копала» за О. Кобилянською. Було дуже тяжко розставатися з «Маврою», адже саме за цю роль Богдан Ступка подавав мене на звання. А оцінка такого майстра надзвичайно важлива. Та хочеш ти того чи не хочеш, віриш у це чи не віриш, ми відповідаємо за те, що робимо на сцені й кого граємо.

– Але ж в акторстві є й позитив?

– А як же інакше?! От, наприклад, сьогодні вранці я була хазяйкою на кухні, готувала сніданок і обід чоловікові й синочку. А увечері буду «королевою» – гратиму в «Назарі Стодолі» Жінку-Владу. От чим і прекрасна наша професія – оцими змінами, різними ролями протягом дня.

– А чим новим порадуєте театральну публіку найближчим часом?

– Мені запропонували зіграти в одній виставі двох протилежних за характером жінок. Але я не хочу озвучувати деталі. Нехай до прем'єри це залишається інтригою.

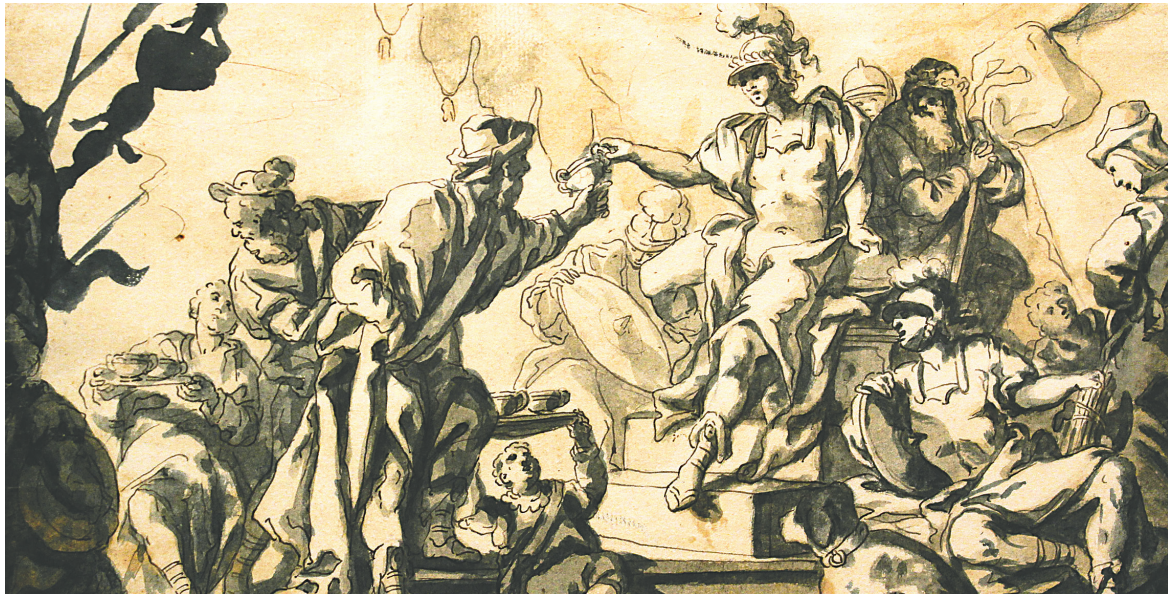
У Львові – Тіціан, Мікеланджело ...

Надія ПАСТЕРНАК

У Національному музеї у Львові відкрилась унікальна виставка графічних творів західноєвропейських митців «Західноєвропейський рисунок XVI–XVIII століть зі збірок НМЛ ім. Андрея Шептицького».

Львів'яни та гості міста мають нагоду помилуватися оригінальними творами видатних західноєвропейських митців: Тіціана, Мікеланджело, Ван Дейка, Франсіско де Гойї, П'єтро Антоніо Новеллі, Джованні Баттіста Тьєполо, які рідко демонстрували широкому колу глядачів. Ця виставка підбиває підсумок тематичних акцій ювілейного для музею 2013 року й водночас вшановує 40-ліття діяльності реставраційної майстерні графіки, яку очолює художник-реставратор графіки вищої категорії Вадим Волков.

У першому залі окремою групою представлено рисунки-припорохи, які заслуговують на особливу увагу, оскільки майже

Марко Маркола. «Олександр Македонський приймає дари»

недоступні для широкого кола глядачів. Більшість їх придбав митрополит Андрей Шептицький під час подорожі до Італії в 1908 і 1909 роках, зокрема – у Венеції. Серед експонатів – рисунки Лодовіко Галліна (1752, Бреція – 1787, Венеція), художника, творчість якого займає непересічне місце в історії італійського мистецтва. Із 1784 року та аж до своєї смерті він викладав живопис і рисунок в Академії мистецтв у Венеції. Львівські мистецтвознавці вважають, що представлені на виставці рисунки створені в навчальній майстерні художника, яка діяла при Академії, та є учнівськими студіями живої натури й гіпсових моделей...

Творчість іншого видатного італійського художника П'єтро Антоніо Новеллі (1729–1804) репрезентована циклом рисунків-ілюстрацій до твору

про улюбленого серед італійців католицького святого Філіппо Нері (1515–1595). У фондах графіки Національного музею у Львові імені А. Шептицького зберігається 60 ілюстрацій П. А. Новеллі, включно з титульним аркушем до книжкового проекту «Життя Св. Філіппо Нері». Для експонування на виставці відібрано 34 аркуші із цієї серії. Виконані в авторській техніці олівцем, пензлем і пером, із використанням білила, чорнила й акварелі, рисунки є унікальними зразками ілюстрацій до італійських видань XVIII століття.

Безпосереднє уявлення про творчість видатного майстра Джованні Баттіста Тьєполо (1696, Венеція – 1770, Мадрид) та художників його кола (учнів і помічників) дає добірка студійних рисунків. На виставці представлено 5 атрибутованих робіт, виконаних рукою самого майстра,

та 3 рисунки, які з великою вірогідністю йому належать.

«Етюд вершника» належить старшому синові митця – Джованні Доменіко Тьєполо (1727–1804), учневі й помічникові батька. На рисунку «Начерк алегоричної фігури старця та голови» простежують почерк Джованні Баттіста й Джованні Доменіко Тьєполо. Ще дві роботи приписують Лоренцо Тьєполо – молодшому синові Дж. Баттіста, який в основному працював помічником у свого батька.

В основі колекції, що експонується в останньому залі, – багата збірка рисунків італійських майстрів XVII–XVIII ст., здебільшого венеційської школи. Безцінним матеріалом для того, щоб скласти уявлення про творчий почерк окремих художників і стилістику західноєвропейського рисунка епохи ренесансу, бароко та рококо, є роботи олівцем, сангіною,

вугіллям таких майстрів, як Дж. П'яцетта, А. Ск'явоне, С. Роза, Г. Цомпіні, Ф. Солімена, Р. Гвідо, Дж. Б. Крозатто, Дж. Б. Пітоні, Н. Грассі, Дж. Б. Грассі, Ф. Новеллі, Дж. Б. Маркола, К. Маратта, А. Балестра, Ф. Канале, А. Карраччі, Дж. Пальма, С. Піатті, митців кола Тінторетто, а також велика кількість окремих високомистецьких робіт невідомих авторів. Гордість львівської колекції становлять твори визначних майстрів світової слави – Тіціана «Ісус Христос зі святыми» та Мікеланджело «Апостол», які є найдавнішими в збірці. До унікальних експонатів належать рисунок Ван Дейка «Зняття з хреста» та ескіз дітей авторства Франсіско де Гойї. Змістовним акцентом експозиції є твори художників Христіана Вільгельма Дитриха та Ганса Ротенхамера, представників німецької школи живопису.

Виставка, на якій представлено понад двісті робіт західноєвропейських митців, триватиме у Львові до 3 березня. Не пропустіть.

Фото Йосипа МАРУХНЯКА

Невідомий художник. Грецька школа. Рисунок-припорох «Свята трійця»

П'єтро Антоніо Новеллі «З'ява Ісуса Христа святому Філіппу Нері»

«Мистецтво – це мова...»

Аліна ОНОПА

Цьогоріч відзначають 105-ліття від дня народження української майстрині народного декоративного розпису, народної художниці України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка Марії Примаченко (Примаченко).

Справжнім подарунком глядачам став художній проект «Українська мова» у столичному музеї «Духовні скарби України», в рамках якого проходить виставка картин М. Примаченко разом із роботами молодих вітчизняних художників.

«Мистецтво – це мова, якою висловлюються художники, чим багатша вона, тим сильніша культура країни», – пояснюють організатори.

Цей проект презентував Фонд розвитку та підтримки молодого мистецтва України Слави

Олена Березанська «Етно»

Фролової (Slava Frolova-Group). Його мета – об'єднати молоде покоління з праісторією нашого мистецтва.

«Проект мотивує сучасних авторів до експериментів та остаточного пошуку себе, як автора, – зазначила координатор проекту Slava Frolova-Group Алла Тимошенко.

– Марія Примаченко – це одна з найвідоміших українських художниць початку ХХ

століття. Її «народний примітив» вражає й сьогодні, рішуче поєднання фарб, сміливі образи дивують і зачаровують. Ми показуємо гармонійне поєднання її картин з роботами молодих митців, які по-своєму трансформували жанр примітивізму. Сподіваємося, вони також займуть достойну нішу в історії нашого мистецтва».

Гості заходу відразу поринули у дивовижний художній світ Марії

Примаченко з її кумедними тваринами, казковими птахами та побутовими сценами з життя. Картини з незбагненою образною стихією, невичерпністю творчої уяви і розмаїттям кольорів нікого не залишили байдужими.

Викликали неабияку зацікавленість серед людей скульптурні сіноскрипти за мотивами живописних робіт М. Примаченко художника і дизайнера Олексія Шевчука. Сіноскрипт – це його авторський неологізм, що означає закодоване у скульптуру із сіна (персонаж фантастичної тварини з картини Марії Оксентівни) орнаментальне послання майбутнім поколінням.

Мандруючи виставкою, публіка знайомилися із різноманітними творами сучасних митців. Їхній фантазії не було меж. Найбільше люду збиралося біля полотна Олени Березанської «Етно», з якої маленькими добрими очима дивилася на всіх уквітчана кумедна коза. До картини були приєднані навушники, з яких звучала весела українська мелодія, що відразу піднімала настрій відвідувачам.

Увагу дітей привертав чудернацький та дуже гарний «Шриффт Марії Примаченко», який створила Наталя Горелікова. У кожній літері та цифрі можна було розгледіти миле звірятко або пташечку.

Представлені картини (49 авторів) були відібрані галеристом Євгеном Карасем із 600 робіт, які надіслали з усіх куточків України на конкурс, що проводив Фонд Slava Frolova-Group. Пані Алла повідомила, що конкурс продовжили і триватиме він до 17 березня. Картини переможців потраплять до мозаїчного панно, яке планують зобразити на одній із будівель Андріївського узвозу.

Гостя заходу Надія Терьохіна сказала: «Чудова виставка. Таке непередбачуване поєднання творчого доробку всесвітньо відомої мисткині з картинами молодих художників – це надихає. У кожній роботі є те, що може торкнутися душі, спонукати поринути у роздуми».

Виставка працюватиме до 11 лютого.

Фото авторки

«Двигун сучасного мистецтва в Україні»

Аліна ОНОПА

Нинішнього року столиця зустрічає фестиваль сучасного мистецтва Kyiv Sculpture Project.

Нещодавно я мала можливість поспілкуватися з керівником цього фестивалю та засновником культурної платформи Kadugrob & Taylor Володимиром Кадигробом.

– Пане Володимире, з чого розпочався єдиний фестиваль сучасної скульптури в Східній Європі Kyiv Sculpture Project?

– Ідея розвивати мистецтво в міському середовищі існувала давно. У 2011 році громадська ініціатива «Спільна мета» та платформа Kadugrob & Taylor організували міжнародну конференцію «Столиця майбутнього», що продемонструвала необхідність упровадження нових форматів публічного мистецтва в Києві. Відчутним поштовхом для нас був досвід Йоркширського скульптурного парку. Його головний куратор Хелен Фебі брала участь у конференції і згодом, разом із Катериною Тейлор, стала співкуратором спеціального проекту першого KSP у 2012 році.

– Як Kyiv Sculpture Project впливає на розвиток сучасного мистецтва в Україні?

– Уже під час підготовки першого фестивалю ми отримали безліч заявок на участь в Основному проекті від митців із понад 40 країн світу, в тому числі і від українців. Найкращі вибрані роботи, серед яких

Жанна Кадирова «Мушля»

твори дев'яти українських митців, було показано поряд із скульптурами всесвітньо відомих авторів. Учасники з України мали можливість у якості спеціальної нагороди поїхати на стажування до Йоркширського скульптурного парку. У 2012 році цю нагороду здобула Катерина Буцацька. Крім того, KSP знайомить широку міжнародну аудиторію з нашими митцями.

Варто зазначити, що перший фестиваль задав високу планку для молодих митців. Заявки з України, що ми отримуємо цього року, демонструють серйознішу роботу, якісні експерименти та нові підходи. Хочеться вірити в те, що Kyiv Sculpture Project стає потужним двигуном сучасного мистецтва в Україні.

– Чи може сучасна скульптура змінити долю міста? Чи маєте вже переконливі приклади?

– Зробити Київ привабливішим, комфортнішим та культурно розвиненішим містом – одне з основних завдань Kyiv Sculpture Project. Світова практика має безліч прикладів того, як публічне мистецтво

впливає не тільки на обличчя міста, але й на суспільні відносини. Один із них – новий мистецький парк на місці старої міської залізниці в Нью-Йорку – New York Highline. У ньому можна прогулятися, подивитися на скульптури та інсталяції, відвідати кінопокази. Відвідувачі різного віку із задоволенням беруть участь у художніх майстер-класах і навіть разом розсаджують парк.

У якості зразкового фестивалю ми часто згадуємо Мюнстерський скульптурний проект: починаючи із сімдесятих, раз на десять років маленьке німецьке місто перетворюється на майданчик для найцікавіших творів сучасного мистецтва. Цю ініціативу підтримує муніципалітет та громадські фонди. Фестиваль подарував Мюнстеру світову славу та потік туристів. Крім того, на вулицях міста сьогодні можна побачити перманентно встановлені роботи таких суперзірок як Дональд Джадд, Ілля Кабаков, Клас Олденбург та Брюс Науман.

– Ви перебуваєте в експертній комісії міжнародної скульптурної премії для молодих

художників Kyiv Sculpture Project Prize. Якою має бути робота учасника, щоб вона Вам запам'яталася?

– Експертна комісія Kyiv Sculpture Project має регламентовані вимоги до робіт, і серед них, у першу чергу, інноваційність. Нові погляди, нестандартні практичні рішення та витончені ідеї – запорука відмінної оцінки.

– Пане Володимире, чим буде відрізнятися KSP 2014 від KSP 2012?

– Цього року в рамках спеціального проекту ми покажемо сучасну скульптуру з Великобританії. Сподіваємося, що під час наступних випусків фестивалю географія розшириться, і ми демонструватимемо окремі павільйони від різних країн. Цілком можливо, що вже на KSP 2014 мистецтво проникне на нові локації в Києві. Але головна відмінність – це концепція Основного проекту. У 2014 році KSP робить акцент на темі «Мистецтво в місті». Ми запропонували молодим митцям зосередитися на питаннях взаємодії мистецтва з містом та його мешканцями, визначення публічного простору та нового розуміння середовища міста. Є всі підстави сподіватися, що ми покажемо яскраві та сильні дослідницькі проекти. Прагнемо розширити поняття скульптури, включити якомога більше різновидів та форм публічного мистецтва. KSP 2014 має стати зразком того, як сучасне мистецтво розвиває місто та спільноту, проголошуючи актуальні суспільні цінності.

НОВИНИ

«ДЕЗОРІЄНТИРИ» АННИ МИРОНОВОЇ

У столичному арт-центрі «Я Галерея» відкрилася персональна виставка киявської художниці Анни Миронової «Дезорієнтири». Авторка проекту апелює до теми маргінальності світу. На її думку, людина підсвідомо потребує дисгармонії, щоб у монотонності будення вміти сприймати незвичне й адекватно реагувати на інакшість. Поштовхом інколи стають дезорієнтири.

Анна Миронова впевнена, що загальновізніші орієнтири «присипляють» людину, роблять байдужою до світу поза межами її діяльності, до чужого болю тощо. А варто лише не робити квапливих висновків стосовно незвичного, не налаштовуватися задалегідь на категоричне несприйняття «не свого». Тільки трохи часу – і те, що дезорієнтувало й бентежило, – незвична рима, какофонія звуків, некомфортні для ока поєднання кольорів – проявляє свою глибинну сутність. Відбувається ментальне відкриття – світ багатогранний і цікавий. Але поштовхом для зміни власної думки не обов'язково має бути стан катарсису – інколи це мить дезорієнтування. І тоді... кольори, що не поєднуються, відштовхують погляд, дивним чином заспокоюють, гармонізують зорове сприйняття.

Відкриття виставки Анни Миронової у двох залах галереї зібрало шанувальників вишуканого художнього мистецтва. Було велелюдно й гамірно. Сама ж художниця усміхнена, з оберемком білих і жовтих квітів, приймала вітання від знайомих і нових арт-друзів.

– Дезорієнтири пробуджують уяву, – зауважила господиня виставки. – Це стрес, коли ти першої миті розгублено не можеш логічно оцінити ситуацію. Але тоді всі органи чуття включаються одночасно. І предмет, явище бачаться і чуються тобі «тут і тепер» зі всіх боків. Після перших шокуючих вражень настає ясність, бо навколишній простір і простір у тобі зливаються. На мою думку, це ніби мить гармонії Коханья, коли ти й кохана людина – одне ціле, бо є взаєморозуміння...

Мистецтвознавець Дмитро Корсунь охарактеризував виставку художниці так: «Роботи Анни наочно відображають отой таємничий вимір свідомості, що дає змогу відчутти внутрішню поезію, притаманну речам і явищам навколишнього світу. Її символічний всесвіт повен завуальованих знаків і ритмів, складних семантичних пластів та шляхетних кольоросполучень».

Виставка в «Я Галереї» триватиме до 10 лютого.

Наталія КУЛІШ

Іконографічні образи та невігадані сюжети

4–26 лютого у львівській галереї «Зелена канапа» можна оглянути персональну виставку Ігоря Романка. Основу її становлять пейзажі.

Застиглі у вічності іконографічні образи дерев і трави, водойм і неба, створені без суєти, несуть у собі потужне філософське послання глядачеві. Приходить на думку: все плинне, але й непорушне на нашій землі, неможливо вступити двічі в одну й ту саму річку, але водночас вода не утворюється і не зникає, а лишається такою, якою її пили ще в доісторичні часи. Так змальовує природу Ігор. Окрім пейзажів, він уперше показує «Світанок поета» – портретне зображення свого улюбленого Богдана – Ігоря Антонича.

Ігор Романко представляє 12 нових, великих за

Ігор Романко

форматом творів, створених протягом останніх 2 років від часу його попередньої виставки в галереї.

А до 2 лютого можна оглянути «Невігадані сюжети» від Петра Сипняка. Експозиція – данина побутовому жанру малярства в його класичному вигляді. Видатному художнику зі Львова, походженням із села на Івано-Франківщині,

вдаються жанрові сценки, знайомі з дитинства: пастухи й конюхи, сільські жінки за скаротом розмовою (робота ж чекає), діти, що бавляться на березі водойм, домашня живність. Зміни сезонів від весни до осені і коловорот землеробства, який митець і романтизує, як міська людина, і звеличує, як прояв архаїчного життя

в гармонії з нашим загальнолюдським корінням.

30 нових, невеликих за форматом творів із «Невігаданих історій», ніде раніше не виставлялись.

Виставка нагадує теплу музейну залу малярства імпресіоністів.

За матеріалами галереї

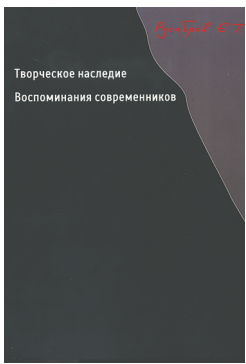

П. Сипняк. «Квітник». 2012

НОВИНИ

10 ТЕАТРОЗНАВЧИХ
ЗАПОВІДЕЙ
ЄВГЕНІЯ РУСАБРОВА

До річниці смерті театрознавця, талановитого театрального критика і педагога Євгенія Теодоровича Русаброва в Харкові вийшов друком величезний том обсягом у 558 сторінок – «Русабров Є. Т. Творчий спадок. Спогади

сучасників». Серед матеріалів цієї книги як праці самого Євгенія Теодоровича, так і спогади театрознавців, театральних діячів. Серед останніх – головним чином льялкарі – адже саме

розвитку історії й теорії театру льялок, чим вже багато десятиліть поспіль славиться Харків, Євгеній Русабров присвятив чимало своєї глядацької і наукової уваги.

Усі праці, вміщені у книзі, організовані за принципом, винесеним у назву замітки. А саме, відповідно до 10 заповідей театрознавця, чи то серйозно, чи то жартома вигаданими Є. Русабровим, а скоріше, як відображення його театального і людського світобачення.

МОЛОДІ ДРАМАТУРГИ
ПРОРИВАЮТЬ КОРДОНИ

До шорт-листа програми «Перша читка» Х театального фестивалю «П'ять вечорів» імені Олександра Володіна, який проходить з 6 до 10 лютого 2014 року в Санкт-Петербурзі, увійшли п'єси одразу трьох українських молодих драматургів. Це «Таке кохання» Дена і Яни Гумених (Кіровоград-Київ). Тут варто згадати, що саме вони – автори нової інсценізації «Лускунчика» Е. Т. А. Гофмана, вистави для дітей у постановці Стаса Жиркова, прем'єра якої відбулася в Національному театрі імені Івана Франка напередодні Новорічних свят. Остання в трійці – полтавчанка Ірина Гарець із п'єсою «Вийшов місяць із туману». Вперше її ім'я прозвучало на позаторішньому фестивалі «Тиждень актуальної п'єси» у Києві, а в минулому році з п'єсою «Rondo Allegro» вона увійшла до шорт-листа конкурсу сучасної драматургії «Любимовка» (Росія).

НОВІ ЗДОБУТКИ
НАТАЛІ ВОРОЖБИТ

За версією російського видання «Сноб», до переліку 25 кращих московських театральних вистав 2013 року увійшла постановка Дениса Азарова «Вій» Центру драматургії та режисури за п'єсою українського драматурга Наталі Ворожбит. Інтерв'ю з драматургом, а також – одним із засновників та організаторів фестивалю «Тиждень актуальної п'єси» у Києві та автором «Квітки Будяк» у Національному театрі імені Івана Франка можна прочитати в 6 числі журналу «Український театр» за 2013 рік. Зараз Наталя Ворожбит спільно з молодими драматургами у Києві працює над серією нових документальних п'єс, про готовність поставити які вже заявив московський Театр.DOC.

Підготувала
Надія СОКОЛЕНКО

На вшанування Великого Кобзаря

Надія ПАСТЕРНАК

Цього року, окрім 200-літнього Шевченкового ювілею, львів'яни відзначать ще одну важливу дату – 150-річчя першого професійного театру в Галичині.

Він був створений 29 березня 1864 року в Народному домі, а вже 5 травня – поставлено «Назара Стодолю».

На відзначення цих дат на приміщенні колишнього Народного дому, що на вул. Театральній, 22 у Львові, буде встановлено меморіальну дошку на знак того, що тут уперше в Україні була поставлена вистава «Назар Стодоля» Тараса Шевченка, а в селі Бірках біля Львова – пам'ятник Великому Кобзареві.

Кошти для цих потреб зібрали на святі Йорданської яблуневої ялинки, яке уже впродовж двох десятиків років проводиться у Львові, а традиція походження цієї цікавої благодійної акції

Освячення «Йорданської яблуневої ялинки – 2014»

розпочалася ще в позамилому столітті у колишньому самоврядному містечку, а тепер селі Гусакові Мостиського району.

Тоді ялинку заготовляло церковне братство, а яблука закуповувало товариство «Просвіта». Це сакральне дерево називали «сосна» і спершу освячували в місцевій церкві Успіння Пресвятої Богородиці. Похід освячення

відбувався урочисто, зі смолоскипами, у супроводі духового оркестру та хору. Потім проходила святкова забава із колядками та щедрівками. Хлопець, який запрошував дівчину танцювати, мав подарувати їй яблуко. І його він повинен придбати за якусь символічну платню. Цей фрукт міг купити кожен присутній на святі. Усі кошти йшли у фонд «Просвіти» і

використовувалися на різноманітні потреби культурного життя – для сільської бібліотеки, художньої самодіяльності чи для церкви. Ця традиція була перервана радянською владою.

У Львові її відродили вихідці з Гусакова, зокрема, колишній директор Палацу мистецтв Роман Наконечний. Уперше свято Йорданської яблуневої ялинки було проведене у 1991 році. Тоді кілька ентузіастів прикрасили яблуками деревце в Оперному театрі й пронесли його містом до Ратуші, де влаштували свято.

Як зазначив на цьогорічному святі, що проходило на «Високому замку», актор і режисер Богдан Козак, «цією дошкою ми віддамо шану подвижникам театру, який виховав на своїй сцені не одну плеяду акторів, завданням яких було – єднання України. На сцені цього театру працювали Микола Садовський, Марія Заньковецька, Марко Кропивницький, Гнат Юра».

Фото Йосипа МАРУХНЯКА

Бути чи не бути Третьюму всеукраїнському фестивалю молоді режисури імені Леся Курбаса?

Надія СОКОЛЕНКО

Уже два роки поспіль у Києві та Київській області проходить Всеукраїнський фестиваль молоді режисури імені Леся Курбаса – у м. Біла Церква (2012) та Києві (2013).

Обидва рази – без жодної додаткової державної підтримки, лише завдяки ентузіазму окремих інституцій: Київському обласному театру імені Панаса Саксаганського, Національному центру театального мистецтва імені Леся Курбаса, Київському академічному Молодому театру.

Результати і досвід цих двох заходів підтверджують, що молода українська режисура має потенціал, що саме від неї залежить подальший розвиток нашої культури. Деяких учасників фестивалю помітили головним чином завдяки такій масованій презентації їх творчих доробків – роботи отримали міжнародне визнання, митців запросили до співпраці у провідні театри України (Стас Жирков, Ігор Матіїв, Антон Романов, Тамара Трунова та інші). Виставу Тетяни Шевченко з Донецького обласного ТЮГу (Макіївка) запрошено до участі у престижному міжнародному фестивалі «Зустрічі

в Росії» («Балтійський дім», Санкт-Петербург).

Важливість такого заходу беззаперечна, адже це робота на перспективу українського театру, інвестиції в майбутнє, так активізуються і відновлюються зв'язки між театрами, налагоджуються починати підготовчу роботу, аби і наступний – Третій фестиваль молоді української режисури імені Леся Курбаса відбувся. Багато в чому це залежить і від нас з вами, дорогі читачі, від театральної громадськості України і Києва зокрема. Наразі причетні до організації попередніх форумів підготували

лист-звернення до Департаменту культури КМДА та збирають підписи, а від нашої підтримки, вочевидь, залежить, чи стане проведення такого заходу справою міської влади, чи знову його проведенням займатимуться лише небаїдухи до майбуття українського театру ідеалісти.

Принагідно хотілося б нагадати нашим молодим театральникам, що в Міністерстві культури України до 15 лютого триває прийом заявок на конкурс на одержання грантів Президента України молодим діячам культури і мистецтва (детальніше на сайті Мінкульту) та в попередньому випуску газети.

Відійшла у вічність заслужений працівник культури України

Віра Дмитрівна ГУЛО

26 січня на 75-му році життя скінчила свій земний шлях завідувач трупю Київського національного академічного театру оперети, заслужений працівник культури України Віра Дмитрівна Гуло.

Свій творчий шлях Віра Дмитрівна Гуло розпочала у 1962 році на посаді артистки балету Київського театру оперети. Найскладнішими сольними номерами балерини були «Румба» з оперети «Принцеса цирку» І. Кальмана і «Танго» з оперети «Кло-Кло» Ф. Легара. Запальний характер юної акторки та тонке проникнення у таїну сценічного образу вирізняли кожен її виступ. Але покликання Віри Гуло не обмежувалося тільки балетом. На здивування всіх актриса виявила надзвичайні вокальні

здібності. Більше того, після закінчення у 1984 році Народної консерваторії (при Київській національній музичній академії ім. П. І. Чайковського) Віра Гуло брала активну участь у цілій низці вистав як артистка-вокалістка: Алла Вадимівна («Зойчина квартира»), Фрейліна («Царевич»), Казкарка («Бембі») тощо. З 1987 року Віра Дмитрівна Гуло обіймала посаду завідувача трупю театру і відіграла надзвичайно важливу роль у творчому житті колективу, який вона добре знала і любила, і який глибоко поважав і любив її.

У 2005 році за вагомих особистий внесок у розвиток українського театального мистецтва, вагомих творчих здобутки і високий професіоналізм Вірі Дмитрівні Гуло було присвоєне почесне звання «Заслужений працівник культури України».

Колектив Київської національної оперети глибоко сумує з приводу передчасної смерті заслуженого працівника культури України, чудової актриси, солістки балету, завідувача трупю і прекрасної жінки Віри Дмитрівни Гуло, та висловлює щирі співчуття рідним, близьким, колегам та друзям. Вічна пам'ять!

Любов БОДНАРЧУК:

«Мої плани і мрії весь час пов'язані з Україною»

Любов Боднарчук – президент франко-української асоціації «АРТ культура і креативність», керівник Паризького відділення МАЛіЖ України, журналіст, секретар франко-української асоціації «Ідеї без кордонів», член Національної спілки журналістів України і член Association de la Presse Etrangère A.P.E. (Асоціація іноземної преси A.P.E.).

– Пані Любо, ми познайомилися з Вами в Українському культурному центрі в Парижі кілька років тому. До слова, що привело Вас у Францію...

– Так. Це було п'ять років тому. Я працювала завідувачою учбовою частиною Української школи мистецтв при Культурно-інформаційному центрі Посольства України у Франції за договором з Міжнародною українською школою м. Києва.

А що привело до Парижа? Це було майже десять років тому. На той час я працювала викладачем в Бучацькому інституті менеджменту і аудиту, писала дисертацію й готувалася захистити її в Раді з вивчення продуктивних сил України. Як розумієте, ніяких планів на Францію в мене і в думці не було. Я займалася наукою, їздила на міжнародні й всеукраїнські конференції, мала наукові публікації з економіки. Переїхати до Франції вирішив мій чоловік, який на той час вже тут працював. Тому після моєї чергової наукової конференції в Ліоні і Марселі він поставив мене перед вибором, мотивуючи здоровим твердженням, що сім'я повинна бути разом. Про це можна

«Ми не втратили своєї України, і кожен з нас є активним учасником багатьох культурних акцій, спрямованих на популяризацію української культури у Франції»

багато дискутувати: чому саме Франція, а не Україна, чому рішення приймав він, а не я? Скажемо так, що причинами цього стали і нестабільна ситуація в Україні, і пошук нових можливостей, і потреба в самореалізації. Зрештою, все ось так сталося. Головне, що на сьогоднішній день наша родина не втратила своєї України і кожен з нас є активним учасником багатьох культурних акцій, спрямованих

на популяризацію української культури у Франції.

– Розкажіть, будь ласка, нашим читачам про себе, про свою родину. Знаю, що Ви непогано малюєте (нещодавно була виставка Ваших творів), пишете вірші...

– Наша сім'я має класичний склад: тато, мама, син і доня. Живемо поблизу Парижа. Діти вже дорослі, студенти. Працюємо, навчаємося, творимо. Цьогоріч святкуватимемо з чолові-

«Франція – країна із сильною освітньою системою. І для того, щоб тут дійсно чогось досягти, потрібно постійно розвиватися, аби тебе сприймали на належному освітньому рівні»

ком 22-у річницю подружнього життя. Наша родина, як на мене, справді творчого спрямування. Ви можете побачити в нашому домі і мольберт, і синтезатор-піаніно, і міні-спортзал, і килимок для танців, і величезну бібліотеку...Одне слово, як у приказці: «спокій нам тільки сниться». Звідки це у нас? Скажу, що від Бога і від нашого бажання до саморозвитку. Я з родини лікарів, у чоловіка батьки – робітники. Але в роду у нас є співуче коріння, творче й колоритне. Вже у Франції ми реставрували своє родинне дерево до сьомого коліна. Зараз воно висить на найвиднішому місці. Також ми започаткували наш родинний герб Боднарчуків. Крім основної роботи і занять у кожного свої захоплення: у чоловіка Володимира, як на мене, «золоті» руки, він любить виготовляти вироби з дерева, син Борис займається спортом і на даний момент є гравцем напівпрофесійного французького футбольного клубу, доня Наталя пише вірші (вже вийшли дві збірки, готує третю), співає, є активною учасницею багатьох українських культурних акцій, я маю на дозвіллі, пишу музику на слова доньчиних віршів. Саме в Парижі ми записали й випустили наш перший музичний диск – авторський проект «Мелодія серця», який складається з десяти пісень: слова доньки, музика

– моя. Також час від часу беру участь у виставках картин українських художників, серед робіт яких розміщені й мої власні. У нашій оселі сумно не буває: часто звучить музика, пахне фарбами.

– Знаю, що Ви ще й студентка! Вас вік не зупиняє?!

– Так, я навчаюся в Пантеон-Сорбонні на відділенні французької мови та культури. Навчання в мене стаціонарне, але завдяки можливості вузу я за

культура і креативність», яка має за мету: промоції української культури у світі, культурний обмін між Україною і Францією, сприяння в розвитку обдарованим дітям, молоді. А це – організація артистичних виступів, концертів, фестивалів, виставок, вернісажів, публікація творів учасників асоціації в газеті «Сузір'я»/«Constellation», що виходить в Парижі французькою, а у Львові українською, а також допомога в адаптації у Франції українським родинам із дітьми: консультації, супроводи, переклади, написання кореспонденції тощо. Асоціація вже підписала домовленості про співпрацю із кількома французькими та українськими структурами у Франції та в Україні. Налаштовуємося на плідну працю на благо культури.

– Ви є ведучою й організатором фестивалів...

Це завдяки Вам французькі побачили український Вертеп біля Ейфелевої вежі...

– У Франції, крім журналістики (готую матеріали й фото для газет та журналів, зокрема, для улюбленої газети «Культура і життя»), я є власником інтелектуального мікропідприємства, що займається організацією і проведенням багатьох культурних заходів. Крім того викладаю курс образотворчого

«Асоціація має за мету: промоції української культури у світі, культурний обмін між Україною і Францією, сприяти в розвиткові творчо обдарованим дітям, молоді»

мистецтва (я дипломований фахівець), проводжу краєзнавчі екскурсії по Парижу. Плідно співпрацюю з українською громадською організацією «Мала академія літератури і журналістики», що у Львові, фестивальним рухом «Дитяче сяйво» із Одеси, франко-українською асоціацією «Ідеї без кордонів», Асоціацією українських студентів у Франції, Інформаційно-культурним центром при Посольстві України у Франції, Міжнародною організацією «Український Дім у Парижі»...

Але основним здобутком і гордістю вважаю український Вертеп, вперше публічно організований спільно з ФУА «Ідеї без кордонів» біля Ейфелевої вежі ще у 2011 році. Завдяки старанням учасників Паризького відділення Малої академії літератури і журналістики багато людей мали можливість насолодитися традиційним українським різдвяним дійством, озвученим французькою мовою, але з українськими колядками. Діти й молодь самі виготовляли костюми та декорації, придумували французькою віншування. Крім цього дійства, при співпраці із культурними структурами Франції, проведено багато інших цікавих заходів: виставки, культурні вечори, зустрічі, вернісажі, ярмарки й стажування.

– Ваші мрії, плани, побажання...

– Вдамся до жартів: планів, «як у Наполеона». А якщо серйозніше, то, звичайно, хочеться багато чого реалізувати. Наприклад, готуємо творчі вечори до 200-річчя Тараса Шевченка. До речі, ми частенько буваємо тут біля пам'ятника Кобзарю. Що таке вибудовувати плани в іншій країні? Це, насамперед, потрібно сприйняти її культуру, звичаї, традиції, мову й закони. І це при тому, що мої задуми та мрії пов'язані з Україною! Часом доводиться не легко. Тоді

на допомогу приходять рідні, друзі, колеги. Але, зрештою, людина почувається гармонійно зі світом тоді, коли вона займається улюбленою справою. Я ж можу ствердно сказати, що саме улюбленою справою і займаюся. Культура, мистецтво і журналістика – це моє. Від душі бажаю всім працівникам і колегам газети «Культура і життя» мати якнайбільше читачів, яскравих культурних подій в Україні та світі.

Де сильний рід, там сильна держава!

«Відчуваю себе малою ланкою
у неперервному зв'язку поколінь:
Сидір – Тимофій – Сава – Оксентій –
Сергій – Олексій – Михайло –
мої діти – внуки – правнуки...»

**Так написав у після-
мові своєї нової книги
«Пам'ять нашого роду»
письменник і журна-
ліст Михайло Сидор-
жевський.**

Отаке враження, що майже з кожної світлини, а їх оригінальних у книзі не менше 50, на читача дивляться від глибини XVIII століття проникливі очі самого автора...

Презентація четвертої книги голови Київської організації Національної спілки письменників України днями відбулася в Національному музеї літератури. Прийшли найближчі: родичі, однокласники, земляки і колеги. Лунали щирі промови присутніх, що перемежувалися виступами (цитуванням найщемкіших моментів книги) самого пана Михайла.

Видання «Пам'ять нашого роду» автор присвятив своїм батькам, тим, хто виростив його на Житомирщині в мальовничому селі Старий Солотвин. Там у Солотвинській церковній

Родич Володимир Петрук (стоїть) допоміг світлинами наповнити зміст книги

метричній книзі реєстрації хрещень (1759–1828 роки) Михайло Олексійович і знайшов перші відомості про рід Сидоржевських.

Книга складається не тільки з історичних довідок, знайдених в усіляких архівах, а й в основному побудована на спогадах родичів. Подібні свідчення у світовій літературі називаються жанром testimonial. Така хроніка роду від Сидоржевських, викладена в діалогах з автором як живе дихання історії не лише окремо взятій родині, а й всієї України. Бо всі

перипетії героїв книги відбувалися на тлі державотворчих подій. Зі світлин також читач може почерпнути інформацію про те, ким були родичі Михайла Сидоржевського, які строї мали військові, у що одягалися наречені, діти (найкраще вбрання – «матроски»), який побут мали селяни з огляду на хатній інтер'єр та екстер'єр. Така собі етнографічна розвідка на Житомирщині.

«Пам'ять роду – невичерпне джерело сили для того, хто прийшов на цю землю, щоб

зробити її кращою і щоб самому стати кращим», – так почав свою сповідь перед читачами автор.

І дійсно, як зауважив, рецензуючи на презентації видання, однокласник пана Михайла Валерій Ярошенко: «Коли знаєш глибоко про свій рід, то відчуваєш, що ти не бур'ян, не перекотиполе, а саме «місток між минулим і майбутнім» роду. А письменник Олексій Микитенко підкреслив, що така книга є паперовим пам'ятником не тільки родичам Сидоржевського, а й незайвим нагадуванням про

багатоликості нашого народу, його характерність. Колега автора по перу В'ячеслав Медвідь сказав, що українській літературі «бракувало ось таких епосів, сімейних хронік на тлі постмодернізму», як ця асоціативна проза. На теплі відгуки однодумців пан Михайло зауважив, що, дійсно, «пам'ять роду і розстрілювали (11 дядьків загинули на війні), і вона вмирала з голоду (із двох тисяч солотвинян у роки голодоморів не стало половини)», але йому вдалося відродити загублений зв'язок поколінь з допомогою Слова. Від книги «Пам'ять нашого роду» в захопленні Василь Базів, бо вважає, що автор «оголив національну матрицю». І майже суголосно прозвучало в залі музею літератури: ця «книга-подвиг» має бути початком наступної розповіді про село Солотвин. Отже, у Михайла Сидоржевського є літературне «замовлення» громади, є над чим працювати. І тепер пан Михайло не має права зупинитися, бо в ньому ж нуртують гени роду Сидоржевських! А там, «де сильний рід, там сильна держава!»

Наталія КУЛІШ
Фото автора

«...Боюся підло, не жертвовно жити.
Хатину скраю ставить не візьмуть!
Сонцепоклонниця – колоссям житнім
Засіять душі хоч і п'їтьму».

Людмила Ромен

Коли приходиш на творчий захід в Український фонд культури, завжди отримуєш не тільки естетичне задоволення, за кілька годин проходиш цілу школу життєвої мудрості.

На цей раз вручали літературну премію... Сіла за рояль статна жінка, поетеса із Сум, Людмила Ромен. І золота зала УФК розширила свої горизонти, емоційний спалах був настільки сильним, що я буквально потрапила в полон високого поетичного слова.

Людмила добре знає історію свого краю, людей, які його прославляють. В її віршах звучить багатогранність співучої української мови. Яскраві метафори спрямовують думку в саме ядро творчого задуму, який набирає особливої гостроти та сили.

Недаремно Л. Ромен отримала першу премію в міському відкритому конкурсі «Рідне місто моє», присвяченому 350-й річниці Сум, у номінації кращий поетичний твір.

Вона вмє любити, дарує свої почуття щедро і відверто, збагачуючи навколишній світ красою і щастям. Її човен любові пливе, перетинаючи час, роки, рифи і впевнено йде своїм курсом до заповітної мети. Такими є збірники «Грім», «На вітрянім вогні», «Білий лебідь – лебідь Чорний», «Мовчать дерева роду...», «Гаряча тиша Літа» та інші. І якщо в поетичному концептуальному збірнику «Грім» поетеса запрошує нас у мандрівку в сакральні праоснови світосприйняття, то в другій збірці віршів привертає увагу

Її сила в слові

Людмила Ромен

насамперед громадянська позиція Людмили Ромен, яка не лукавить, а відверто слугує своєму народу.

Кожна книга Людмили Ромен відкриває щось нове, неповторне і в самій поетесі, і в її невгомній душі, яка сповнена чистоти та глибини народних вірувань та обрядів. Долю світу вона розглядає як боротьбу світла і темряви, яка наповнює язичницьку культуру наших предків особливою гуманною нотою, в якій важливе місце займає Жінка – Берегиня Роду. Але філософське мислення поетеси озвучує незнищенність Душі України, яка існує в

тісному взаємному зв'язку зі Всесвітом. Це яскраво проявилось у збірці-вохвемі «Білий лебідь – лебідь Чорний».

У кожного своя віра, свої принципи, свої цінності. Але є загальні цінності, як любов до рідного краю, землі, батьківщини. То для Людмили Ромен національна спрямованість світогляду розгортається через різнопланові теми, такі близькі людям. Достатньо відкрити книгу «Вірую», що складається зі ста тріолетів. Легка рима буквально перетворює поетичну думку автора в легкий політ птаха, який шукає в небесному просторі свій шлях.

Серцевідлуння пульсує
у світі Любов'ю,
Лазідна пісня висока,
як Сонця зеніт.
В зорях брунькуються весни,
садів білий цвіт.
... Всесвіт – не тиша.
Щомить у вібраціях Слова, –
З Дива і Діань постало,
як Дух-Світовит!
Серцевідлуння пульсує
у світі Любов'ю...

Поетеса вражає своїми відвертими філософсько-еротичними віршами, які увійшли у збірку «Злюби». Здається, вмілий чаклун розпочинає своє волхвування, тільки йому знане священнодійство. Отут політ стародавніх звичаїв поклоніння Вогню та Воді як чоловічої та жіночої енергії, розкриває магію побудови Всесвіту. Жива природа освячує інтимні стосунки Світлого Кохання, в якому так бурхливо розкриваються емоції, почуття, любов...

Вогненну квітку в серці запалою
І буду спати вже спокійно.
О Світе мій, як сонячно люблю,
І Слово це таке неСтримне!

Інколи натрапляєш на збірку, і вона стає твоїм путівником, джерелом утіхи і силою натхнення. Саме такими є вірші Людмили Ромен, від них випромінюється сонцедай-на енергетика, добро і щирість, які так необхідні в наш неспокійний та ненадійний час. Людмила має дар творити у трьох вимірах – минулому, сучасному та майбутньому. Засів, який робить її поетичне слово, дає рясний врожай. Знайдене Слово поетеса щедро віддає людям, бо такою є її життєва філософія: краще віддавати, ніж брати. Ось і живе безсрібником у цьому світі, даруючи свої перлини кожному, хто торкнеться її святої святих... Вірші актуальні, благословляють нашу Україну на світле вільне майбутнє, яке перейшло нам із Заповітом від наших предків.

...Благословенна будь, моя Вкраїно! –
Країна СонцеРаю на святій землі.
Розправиш, знаю, крила Лебедині,
Відійдуть істини чужі – марнота й тлін.

До свого ювілею поетеса підійшла з вагомими духовними скарбами – в її творчому доробку 10 авторських книг. Остання з яких «За синню – СИН!.. Реквієм» побачила світ наприкінці минулого року. Близько десяти не виданих книг, що чекають фінансування.

Вітаємо Людмилу Ромен з ювілеєм, зичимо творчого натхнення. Нехай дивовижна криниця її поетичного слова збагачується новими темами і художніми образами.

Валентина ЄФРЕМОВА,
мистецтвознавець, заслужений
працівник культури України, землячка

У номері 50 (4570) від 13.12.13 ми опублікували рецензію на книгу Михайла Новика «Медовий місяць». Сьогодні пропонуємо вашій увазі новелу, якою відкривається це видання.

Віденські булочки

...Сива стара жінка з трохи опечаленим високим чолом, у благенькій виляній голубій курточці з чужого плеча, спираючись на дешеву металеву палицю, обережно прочинила двері фірмового магазинчика «Віденські булочки» на Пушкінській і несміливо зайшла всередину. Лоскітно війнуло приємним ароматом апетитної свіжої здоби. Вона мимоволі ковтнула слину, тамуючи миттєвий рефлекс голоду. Зупинилася, озирнулася. О, це якраз те, що треба: різні булочки, випічки, тістечка. Зараз вона купить собі щось перекусити, втамує голод. І з якимсь благоговінням глибоко вдихнула настояне ароматами повітря...

Її сірі очі, вицвілі від віку і, напевне, тривожних дум, поволі звикали до м'якого освітлення. У магазині тепло й затишно, а на вулиці неприємно пронизував худе тіло бридкий жовтневий вітер, звідкись взявся рідкий холодний дощик.

Зняла з рукава прилиплий мокрий листочок, затисла в руці, щоб випадково не насмітити.

Стала в чергу. Попереду компанія рожевоощоких товстошій чоловіків голосно перемовляючись, замовляла закуски. Жартували з продавщицею, сміялися...

Вибирала й замовляла весела компанія довго і прискіпливо, навіть трохи по-п'яному чванливо. В неї аж заболіли ноги. І трішки запаморочилося в голові. То не дивно: від учора нічого не їла. Зранку заспішила було в пенсійну чергу. І – марно!.. Витратила стільки часу, сил, а змушена повертатися без грошей. Пенсії сьогодні ще немає, буде пізніше, дзвонить, роз'яснила касирка...

Нарешті чоловіки з черги сіли за столик, розлили коньяк. Перевиваючи один одного, розчервоніли від спиртного і вітру, з тугими потилицями, стали говорити тости.

– Мені б булочку, чи навіть дві, будь ласка, одну з маком, он такі, – показала старенька пальцем під скло багато оформленого прилавку.

Продавщиця за мить поклатла булочки перед нею.

– П'ять сорок!

– Скільки-скільки? – тихенько перепитала, не вірячи почутому.

– П'ять гривень сорок копійок, я ж сказала, – вже

категоричніше й нетерплячіше відповіла та.

– Як? За оці дві булочки? П'ять гривень... – дещо ошелешена, підвела здивовано-винуваті вицвілі очі старенька.

– Так. Цінники ж перед вами! Що ви голову морочите, збираєте чергу? – вже роздратовано зиркнула молодичка.

Стара безпомічно оглянулася, підняла вище в худих пальцях дві гривні:

– Ой, вибачте... Я вже сліпа, не бачу ціни. – І зовсім розгублено додала: – В мене немає стільки грошей... Вибачте.

Сконфужено стояла біля прилавку. Ще щось шукала очима. Ще наважилась:

– А якщо оцю – лівіше?

– Чібану? Чотирнадцять гривень одна!

– Та ви що... А оцю?

Продавщиця зірвалася на крик:

– Якщо немає грошей, нічого замовляти! Нічого сюди заходити жебракам взагалі!..

І додала ще грубіше:

– Стояла тут півгодини, роздивлялася... Принюхувалася. Булочки їй подайте! З маком!.. Віденські! Спочатку милостиню треба назбирати, а не пхатись у магазин. Такі магазини не для жебраків, невже не ясно?! Ви йшла дуля з маком...

В очах старенької раптом зблиснула глибока образа, повіки дрібно затремтіли, очі зложилися.

– Я... я – не жебрачка! Не жебрачка, ви не знаєте... – якось поспіхом мовила вона, знітилась остаточно і повернулася до виходу. Конвульсивно здригнулася рука із двохгривенною купюрою.

Двері м'яко зачинилися.

* * *

Від образи вона не могла йти, сіла на лавочку у скверуку поруч.

Раптом за якусь хвилину-дві біля неї зупинився один з чоловіків, що сидів у компанії за столиком. Років під сорок, з сивиною.

– Візьміть ваші булочки, жінко, смачного, – чемно, аж якось ніби вибачливо проказав, поклав на мокрі дошки прозорий пакет зі здобою і повернувся назад.

У пакеті лежали саме ті булочки, які вона щойно вибирала.

З очей Софії Чередняк сторожко побігли по зморщених блідих щоках несподівано рясні сльози. Світ затуманився перед очима. Заколало-затріпотіло чутливе серце.

Заклопотані перехожі байдуже йшли мимо, не помічаючи її, а Софія сиділа непорушно, думала. Чи й не думала, а просто сиділа, поволі відходячи від несподіваного шоку.

Сумно облітало мокре листя з старої яблуні по сусідству. Важко падало на землю.

Для чого вона поткнулася туди, у ті двері? Щоб її отак принизили...

Здирницькі, шалені ціни. Для мільйонерів.

Колись же булочка коштувала всього кілька копійок. Були навіть по три копійки, по шість, по дванадцять, вона пам'ятає, купувала, як ще тільки перші рази до сина в гості приїздила, на Оболонь. І в Жашків привозили. Але то ще на ті, на радянські гроші.

Чому вона така грубіянка, та продавщиця? Невже не можна

подадуть... Що запропонують, якщо не забудуть. Трохи краще було, поки син був вдома, тут, у Києві. Але невістці, мабуть, від жадібності чи заздрості до когось, захотілося послати його на заробітки. Суєта суєт...»

Їй, правда, й соромно іноді, що пенсія невелика. Та хіба вона винна?

Працювати ж почала ще в п'ятнадцять років, під німецьку окупацію. Жили тяжко, бо батько з фронту не вернувся, а їх у матері – три дочки. Та після війни трохи повезло їй, можна сказати: дали з колгоспу направлення, закінчила агрономічний технікум, вернулася у село спеціалістом, мама й сестри раділи: свій агроном!

Потім неждано повезло вдруге. У їхньому колгоспі проводили пробні посіви нової пшениці з Миронівського інституту, де створював нові сорти пшениць Ремесло Василь Миколайович, відомий згодом у світі академік.

Трохи не тридцять років потому вона працювала в його інституті під началом славного Ремесла. Стала науковим співробітником. Виводили нові сорти пшениць. Миронівські сорти стали відомі чи не в усьому світі. Мільйони людей їли хліб і булки з їхніх сортів! Цілі нації, можна сказати, були порятовані інститутом від голоду... Добробут своїх людей підвищили. І хліб з тих сортів був дешевий, усім доступний. Таке було державне завдання. І душевний порив...

Вона й досі пам'ятає, як різко зростала урожайність по Україні після виведення ними пшениці Миронівська-808... То було якесь диво. Не один рік над нею мудрували, схрещували на дослідних полях різні варіанти. Озимина – вона ж не випадково так зветься. Головне, значить, щоб була морозостійка, щоб зими витримувала. Та-

скрізь на Україні, вона сама пекла з її борошна коровай для гостей, коли нагородили її за той багатолітній труд орденом «Знак пошани»... Їй ще сорока не було. Тоді наїхало багато гостей. І Ремесло був, усміхнений і мудрий Василь Миколайович, земля йому пухом тепер...

А чого вони добилися?

Добилися тоді, що люди жили спокійно. Впевнено, благополучно, не голодували – навіть у глухих провінційних селах. Не тільки в столиці. Бо Миронівська-808 давала на гектарі в деяких місцях по п'ятдесят центнерів! І більше бувало. А німці як її хвалили, а угорці! Відбою в інститут не було від гостей – за досвідом делегації приїздили. Висока урожайність усім давала великий дохід... У одному з чехословацьких кооперативів вдалося зібрати якість – їй це досі не забулося! – по сто центнерів, а в іншому, згодом, світовий рекорд – по 109 центнерів їхньої Миронівської-808!..

Загалом по Союзу тоді нею було зайнято більше 40 відсотків озимого зернового поля.

Вона не забуде ці давні цифри довіку, до останнього дня – вони й так уже в її пам'яті півжиття, понад тридцять п'ять років... Тоді її за той труд ще раз славно вшанували – орденом Трудового Червоного Прапора нагородили. Трудового, не якогось там небудь... За небувалі урожаї хліба. За ту пшеничку, за той сорт, що пішов по світу... Заради спільного, а не особистого блага. Тепер не так. Інші цінності, інша філософія: собі! Тільки собі...

Вона була горда тоді своїм умінням. Своїми успіхами – звичайно, разом з інститутським колективом. Звичайно, разом з їхнім незабутнім і славним академіком Ремеслом, двічі Героєм праці – така людина не скоро вдруге поміж людей появиться. Такі народжуються рідко – може, раз на сто чи двісті років... Чи ще рідше. Щоб своїм умом, генієм і трудом півпланети на десятиліття вберегти від голоду, створити їй таке благо й добробут?!

Нема вже на цьому світі Василя Миколайовича, давно нема... Непросте життя прожив, складну долю. То збоку комусь здавалося, що любимчик доли, воно не зовсім так було. Помирати не хотів – не все зробив задумане. Вірив у своїх учнів, правда, сильно вірив. Нікого подібного йому в цьому ділі тепер нема. Добре, що книгу про свій досвід гарно спільно написали, подарували всьому світові – просто так... Учність, мовляв, живіть з хлібом.

...Ой, а що ж це я залишила під дощем ці булочки, що виніс чоловік із магазину й поклав на лаві? Правда, вони в пакету, прикриті, але все одно якось недобре, що хліб – і під дощем! Було їй колись із тими недоречними дощами. Справжня біда була.

(Далі буде)

НОВИНИ

Я В СВІТІ ЩИРО
ПРАЦЮВАВ...

У концертній залі «КІЇВПРОЕКТУ» за сприяння Міністерства культури України та Національної історичної бібліотеки України відбувся літературно-мистецький вечір, приурочений 175-річчю від дня народження українського етнографа, фольклориста, громадського діяча, автора слів Гімну України – Павла Чубинського.

У фойє розгорнутий стенд із літературою до 175-річчя Павла Чубинського, представлений Національною історичною бібліотекою України. Галина Єфіменко, завідувача відділом довідково-бібліографічної та інформаційної роботи і бібліограф Марина Сушко відповідають на запитання гостей, розповідають про П. Чубинського, його безцінний внесок у добрі справи.

Павло Платонович Чубинський народився 27 січня 1839 року на хуторі, що нині входить у межі міста Борисполя, у сім'ї бідного дворянина. Закінчив Другу київську гімназію, навчався у Петербурзькому університеті на юридичному факультеті. У студентські роки брав участь у діяльності петербурзької української громади. Був автором журналу «Основа», в якому, співпрацюючи, познайомився з Тарасом Шевченком, Миколою Костомаровим...

А тим часом на сцену в концертній залі виходять учасники українського академічного фольклорно-етнографічного ансамблю «Калина». Засновник та художній керівник – заслужений діяч мистецтв України Валерій Дебелий. На сцені – справжній феєрверк. Ллються пісні «Летить галка», «Зозуля», пісня на слова Тараса Шевченка «Ой маю, маю я оченята...» «Черемшину» у виконанні солістки ансамблю Ольги Розколотько підхоплює вся зала. А чоловіча група колективу дарує учасникам вечора «Козацький марш».

Тепло сприймають декламування твору Павла Чубинського «Що діялось на Вкраїні» народною артисткою України Ларисою Хоролець.

І знову пісні – «Молитва за Україну», «Реве та стогне Дніпр широкий» у виконанні провідної солістки хору «Благовість», заслуженої артистки України Тетяни Кумановської...

Учасники вечора отримали ще одну нагоду згадати праведні труди Павла Чубинського, за які він двічі був удостоєний срібних медалей і двічі золотих, а також Уваровської премії Петербурзької академії наук.

Людмила ЧЕЧЕЛЬ
Фото авторки

Співець Чернігівського краю

Олександра ОСТРЯКОВА

27 січня виповнилося 165 років від дня народження художника Івана Григоровича Рашевського (1849–1921), життєвий шлях якого тісно пов'язаний з Черніговом.

Його твори зберігаються у приватних колекціях та в трьох музеях: історичному – імені В. В. Тарновського, літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. Коцюбинського та в обласному художньому музеї імені Григорія Галагана, де в експозиції «Іван Рашевський – співець Чернігівського краю», що триватиме до початку березня, представлені твори з усіх цих колекцій.

Інтерес до малювання з'явився у Івана Григоровича ще в Чугуєві, де на той час жила сім'я. Значний вплив на формування його таланту мав видатний російський художник Ілля Рєпін. Ілля Юхимович гостював у маєтку Рашевських в Оснях. Тут Рєпін написав акварель «Староста села Осняки».

Удосконалював свою живописну майстерність Іван Григорович у Санкт-Петербурзі: вступив до Петербурзької академії мистецтв вільним слухачем. Учителем Івана Григоровича з фаху став відомий російський художник-пейзажист, академік Лев Лагоріо. З невідомих причин у 1875 році залишає

«Німі свідки гетьманської слави»

Академію і повертається до Чернігова.

У цей час художник написав перший із відомих нині творів – портрет Василя Варзара, чоловіка сестри Олександри.

Майстернею Рашевського в ці роки став будинок в Оснях, котрий славився багатомісним бібліотекою. Тут були написані картини: «Німі свідки гетьманської слави» (1894), «По Десні» (1889), «Ставок» (1892), «Десна» (1892), «Селянська хата» (1900) та інші.

Серед творчої спадщини художника (близько 140 живописних, 16 скульптурних робіт) привертає увагу портретна галерея. Це портрети видатних діячів Чернігівщини: В. Варзара, В. Калиновського, музиканта-скрипаля, Н. Калиновської, піаністки, М. Коцюбинського, М. Вербицького та інших. У 1887 році Рашевський брав участь у розписі Володимирського собору в Києві.

Мав художник пристрасть до колекціонування. У його збірці знаходились подаровані полотна Рєпіна, Сурикова, Жуковського, а також українська майоліка та глиняний полив'яний посуд.

У 1889 році на академічній виставці в Петербурзі експонувались дві роботи Рашевського: пейзаж «На Десні» та гіпсовий бюст музиканта Е. К. Длуського, що отримали схвальний відгук у пресі.

1892 року Іван Григорович оформив вітальне звернення чернігівців до Миколи Лисенка з нагоди 50-річчя композитора. Листівка називалась: «Садок вишневий коло хати». Цього ж року Рашевський брав участь у виставках в Одесі та Києві. Його роботи привернули увагу відвідувачів та були відмічені в журналі «Киевская старина».

У 1895 році Іван Григорович ілюструє книгу «Байки Глібова», оповідання Бориса

Грінченка «Думи кобзарські» (1897, паралельно з Григорієм Коваленком). Цього ж року Рашевський узяв участь у виставці робіт «Южнорусского общества художников» в Одесі.

До святкування 1000-ліття літописного Чернігова на Київській фабриці ювеліра Йосипа Маршака були виготовлені срібні брелоки та жетони за ескізами Івана Григоровича. У 1907 році за ініціативою власників приватних дитячих музичних шкіл К. В. Сорокіна та Г. Г. Ейлера було відкрито чернігівське відділення Російського музичного товариства. До складу його першого директорату увійшов і Рашевський.

З 1912 року Іван Григорович став зберігачем, а згодом директором Чернігівського музею українських старожитностей імені В. В. Тарновського. До музейної колекції Рашевський передав старовинні українські вишивки, плахти, глечики та інші вироби декоративно-ужиткового мистецтва.

В останні роки життя Рашевський працює над уже затвердженим у проекті пам'ятником Кобзарю в Чернігові, але смерть не дозволила втілити у бронзі одну з основних ідей художника.

Творчий шлях Рашевського був яскравим. По собі він залишив великий мистецький спадок: пейзажі рідної Чернігівщини, портрети сучасників та скульптурні композиції, але не все, на жаль, зберіг час.

Сонячний світ Ніни Саєнко

Аліна ОНОПА

«Глибинні традиції національної культури, що вирізняють нас, українців, серед інших народів світу, одвічна таїна народного мистецтва, батьківське напуття – для мене безмежне джерело творення художніх образів, розкутого вияву власного світобачення».

Так говорить художниця декоративно-го мистецтва, заслужений діяч мистецтв України Ніна Саєнко, яка в день свого 70-ліття представила виставку власних робіт у Національному музеї українського народного декоративного мистецтва.

Ювілярку прийшли поздоровити рідні, друзі, колеги. Привітання надійшло і від міністра культури України Леоніда Новохатка, який подякував Ніні Олександрівні за вірне служіння мистецтву, невтомний творчий пошук і талант.

Виставка різнобічно демонструє мистецький доробок майстрині. Барвисті, орнаментально-пісенні килими і гобелени, інкрустовані соломкою панно, які випромінюють тепло і створюють затишну атмосферу навколо, знаходять шлях до серця кожного глядача.

У своїй творчості пані Ніна продовжує традиції свого батька, відомого художника України Олександра Саєнка, при цьому створює свої кольори, поетичні образи і теми – власний мистецький світ не схожий на будь-який інший.

«Твори Ніни Саєнко несуть у собі символіку, знаковість, "закодованість", музично-пісенну тональність, – вважає мистецтвознавець Ніна Велігоцька. – Водночас вони дуже живі й начебто мають свою "плоть і кров". Оце поєднання умовності й живого пульсуючого тепла становить індивідуальність образотворчості мисткині».

«В її роботах відчувається смак, гармонійність, любов до природи, людей і

мистецтва та закоріненість у традиційну народну культуру», – підкреслив голова Київського осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва Ігор Пошивайло.

Не залишають байдужим жодного поціновувача прекрасного – панно, виконані мозаїчним набором соломкою. Їхній своєрідний орнамент і ритміка, тонка стилізація форм, лаконічність композицій та стриманий колорит захоплюють.

«Працювати із соломкою мене навчив батько, – розповідає пані Ніна. – Він любив цей благородний матеріал – золоту стеблину, яка наповнена променями сонця, радості й добра, що здатна найповніше відтворити особливості нашої землі».

А ще майстриня додала: «Мрію про те, щоб мої твори несли добро, щирість і злагоду в оселю, де знайдуть свій притулок».

Пані Ніна з радістю запрошує усіх до музею, щоб познайомити відвідувачів зі своїм чарівним мистецьким світом. До 12 лютого вона буде проводити майстер-класи, авторські екскурсії та презентації публікацій про творчість родини Саєнків.

У наступному номері Ніна Саєнко – гість редакції.

Фото авторки

Від дідів-прадідів

Тетяна ШНУРЕНКО

«Лютневий сніг весною пахне». Ось стародавні назви останнього зимового місяця: казидорога, казибрід, криводоріг, а ще сніжень, лютець, зимобор, межень.

У перекладі з латинської, лютий – «февруаріс», означає «очищення» перед тим, як природа має знову народитися. Февруаром називають цей місяць німці, датчани, норвежці;

ЕТНОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК

Дукат (дукач) – старовинна монета. Виготовлялася зі срібла, пізніше – золота. Набула поширення в багатьох європейських країнах. Так ще називають старовинну жіночу прикрасу, яку носили на низці з намистом.

Дуліби – стародавнє східнослов'янське плем'я. Мешкали дуліби у верхів'ях річок Західний Буг та Прип'ять.

Дунай – ріка, що протікає територією Східної Європи. Своїм нижнім річищем проходить по Україні. На Дунаї в Україні стоїть місто Ізмаїл. Дунаєм (з малої літери) називають розлив води в українських народних піснях, казках, легендах. У веснянках Дунай – міфологічна істота, уособлення річки.

февруарісом – латиші, вебруаром – естонці, февруарієм – молдаване.

У лютому вітри і хурделиці – постійні гості. Та деколи, в безхмарні дні пригріє сонце і нагадає, що лютий – не такий сердитий, як його назва.

У цей час хлібороби все більше непокоїлись, які ж будуть погода та врожай. Як далеко не йшов би технічний прогрес, сьогоднішніх трударів поля турбує те саме. Колись спостерігали, та й між людей «свої вуха посилали» – хто і що прогнозує про прийдешню весну? Та до весни – цілий місяць. А яким він буде – побачимо далі. Ще нас чекають лютневі великі свята: Стрітіння Господнє та Масляна. Але всьому свій час. Отже, пропонуємо розповідь про свята, обряди та традиції першого лютневого тижня. Пізнаваймо та вивчаймо.

«НЕМА КРАЮ БЕЗ ЗВИЧАЮ»

31 січня – Опанаса. «На Опанасоломиноса бережи від морозів носа».

1 лютого – Макар-весноукажчик. «Який день – така й весна». «Який Макар – такий і лютий».

2 лютого – Юхим зимовий. Казали: «Якщо завірюха – вся Масляна неділя буде заметільною». Якщо на Юхима опівдні «засміється сонце» – це на ранню весну. Якщо весна буде рання – то, ймовірно (а ще більше бажано), без тогорішніх безрезневих заметілей. До речі, про заметілі.

Всі ми знаємо, що завірюха, завія, хуртовина – це сильний вітер зі снігом, снігова буря, хуга. «То сніг, то завірюха, бо ж зима коло вуха». А колись заметілі ще називали югою. Здавна таку негоду пов'язують з нечистою силою. Читаємо у Бориса Грінченка: «Як буває в нечистій силі весілля, то вона тоді збирає багато снігу і сипле, і крутить ним – того й завірюха». Ще югою називали імлу в спекотний день Петрівки (середини літа), коли повітря ніби змішане з блакитнуватим димом. «Петро вівці жене» – так казали в таку днину на Петра. Тоді мерехтлива імла в спекотному повітрі нагадує отару овець. Та до цієї юги ще далеко. А до лютневої – лишень «висунути носа на вулицю».

3 лютого – Максим. Хлібороби, які знаються на традиціях, кажуть: якщо цієї ночі зійде, затуманившись, світлий місяць та визирне з-за хмар – то гарно вродить жито.

4 лютого – Тимофій-напівзимник. Початок сильних заметілей. Тимофіївські морози. В народній уяві мороз – старий лисий дід із великими червоними вустами та носом, із бородою, весь в льодяних бурульках, одязі зі снігу та льоду, з сивим волоссям. А в дохристиянських віруваннях Морозко – це божество холоду, віхоли, криги. Ще Мороз – персонаж Різдвяно-Новорічних святкувань. Він дуже лютує, коли його не запрошують кутю їсти. З пересердя може поморозити господарське збіжжя на полі та дерева в саду. «Морозе, Морозе, йди до нас кутю їсти! А як не йдеш, то не йди на жито, пшеницю та всяку пашницю» – так кличуть-задобрюють Мороза на Багатий вечір. А хто не дуже полюбляє морозець, нагадує: «Хоч мороз і припікає, зате комарів немає».

5 лютого – «Лютий і теплом пригостить, і морозом відшмагає».

6 лютого – Оксана-веснопровісниця, Оксана-Дорота, Напівзимниця, Напівгодувальниця. Колись цієї пори господарі сіном, якого лишалось небагато, годували

лише телят, ягнят та корів перед доінням. Для іншої худоби був грубіший корм: буряки, картопля. «Якщо на Оксани гарна погода – весна вдасться на славу», «Лютому Дорота заповідає сніги та болота». А ще Оксана – прекрасне жіноче ім'я. За однією із версій, походить від грецького хеліа – «гостинність». Здавна, обираючи ім'я дитині, дивилися в церковний календар імен – від дня народження і далі дев'ять або ж дванадцять днів. Отже, хто цієї пори ошчасливлений народженням донечки – оберіть це ім'я. Тоді ви зможете її називати Оксанка, Оксанонька, Оксаночка, Аксюта, Аксютка, Аксюточка, Оксеня, Оксиня, Ксенія, Ксенонька, Ксеночка, Ксененька, Ксенечка, Ксана, Ксанка, Ксанонька, Ксаночка, Ксюта, Ксютка, Ксютонька, Ксюточка. А коли ваша донька чи онука підросте, вивчіть разом із нею народну пісню: «Мати Оксану родила, Місяцем обгородила, Сонечком підперезала, На село виряджала». Та нехай Бог оберігає всіх наших дітей, як кого б не звали. А ще нехай почує і наші молитви про щастя, здоров'я та спокій.

У ВІВТОРОК – ПОЧАТКІВ СОРОК

Продовжуємо вивчати традиції днів тижня. Вівторок. Як то кажуть, «скільки людей, стільки ж і вір». Це стосується вівторка. В Україні шанували другий день тижня. А ось серед латинських народів існувало повір'я, що у вівторок не можна вирушати в дорогу, одружуватись, прати білизну та розпочинати будь-яку творчу працю – напевно спіткає лихо. Колись чужинці вірили, що жінки, в яких не було дітей, мусять після Трійці постити дев'ять вівторків, а вагітні цього дня повинні остерігатись будь-якої роботи. На нашій землі існує традиція: у щасливий день – вівторок господарям добре «тримати господарство» (дбати про нього, піклуватися), бо «в цей день Бог небо піднімає».

У наступному номері нашої газети розповімо про традиції середи.

СМАЧНОГО!

ЛЕЧО ПО-УГОРСЬКИ

Рецепт цієї екзотичної апетитної страви надіслав наш читач із міста Вінюградів Закарпатської області Іван Юрійович Івашко. Готувати страву слід у казані, бажано на дачі.

Ось він. У розігрітий на вогні казан кладеться дрібно порізане копчене сало (100 г), туди ж виливається олія (150–200 г), висипається дрібно порізана цибуля (200–300 г), одна головка часнику (75–100 г), а також дрібно порізані – 1 кг солодкого перцю, стільки ж свіжих помідорів та 1 кг картоплі. Кожен кухар на свій смак може додати на 1 кг перцю – 5–6

свіжих яєць, а ще – 0,5 л консервованої квасолі в томатному соусі.

Вариться, кипить, булькає...
Смачного!!!

УВАГА!

Видавництво продовжує отримувати від читачів повідомлення про цьогорічну передплату на наші газети і журнали.

Дякуємо всім, хто вже надіслав дані про передплату на наші видання, а також, враховуючи ваші побажання, ми продовжили термін надходження копій передплатних абонементів та розіграш призів до 15 лютого.

Нагадуємо, що надіслати їх можна поштою, факсом, електронною поштою.

ЧЕКАЄМО!

Наші телефони: (044) 498-23-64, (050) 310-56-63.

E-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Культура i життя

Газета виходить щоп'ятниці

Передплатна ціна на 2014 р.:

3 місяці – 44,10 грн; 6 місяців – 86,55 грн; 12 місяців – 171,90 грн;

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс у Каталозі видань України

60969

Передплатні індекси інших наших видань: газета «Кримська світлиця» – 90269; журнали: «Українська культура» – 95220, «Український театр» – 74501, «Музика» – 74310, «Пам'ятки України» – 74401, «Театрально-концертний Київ» – 37112.

Довідки за тел. (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції газети

Ви прагнете бути лідером суспільної думки і цікавим співрозмовником?
Ви відповідально і свідомо ставитеся до своєї участі у розвитку української культури?
ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НАШІ ВИДАННЯ у 2014р.!
Про український театр, музику, національні пам'ятки, старожитності, кіно, літературу!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
60969
вартість річної передплати
171,90 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
90269
вартість річної передплати
111,90 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
95220
вартість річної передплати
224,10 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74401
вартість річної передплати
272,10 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74310
вартість річної передплати
136,50 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74501
вартість річної передплати
136,50 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
37112
вартість річної передплати
119,90 грн.

Всеукраїнський інтернет-ресурс, який висвітлює культурно-мистецьке життя країни

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства.
У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на всі наші видання можна через сайт www.presa.ua, на сторінці «Передплата On-Line».

Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua>
Така послуга доступна в будь-якій країні світу.
Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Шановні читачі газет і журналів нашого видавництва! Триває передплата на 2014 рік!

ПРОПОНУЄМО ВАМ ПОЗНАЙОМИТИСЯ ІЗ ЗАОХОЧЕННЯМИ ВІД ВИДАВНИЦТВА НАШИХ ДРУЗІВ-ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

Заохочення для фізичних осіб, які передплатили видання на 6 місяців:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуск журналу "Пам'ятки України" (який не йде у передплату);
• братимете участь у розіграші календарів на 2014 рік. Кількість календарів для розіграшу – 150.

Заохочення для фізичних осіб, які передплатили два і більше видань на 6 місяців:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуск журналу "Пам'ятки України" (який не йде у передплату);
• матимете можливість розмістити привітання на сторінках газети "Культура і життя" або "Кримська світлиця" з юві-

леєм, сімейним і професійним святом;
• братимете участь у розіграші календарів на 2014 рік. Кількість календарів для розіграшу – 150.

Заохочення для фізичних осіб, які передплатили видання на рік:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуск журналу "Пам'ятки України" (який не йде у передплату);
• безкоштовно отримаєте редакційну передплату на одне із видань на II півріччя 2014 року;
• братимете участь у розіграші календарів на 2014 рік. Кількість календарів для розіграшу – 150.

Заохочення для фізичних осіб, які передплатили два і більше видань на рік:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуск журналу "Пам'ятки України" (який не йде у передплату);
• матимете можливість розмістити приві-

тання на сторінках газети "Культура і життя" або "Кримська світлиця" з ювілеєм, сімейним і професійним святом;
• безкоштовно отримаєте редакційну передплату двох видань на II півріччя 2014 року;
• братимете участь у розіграші календарів на 2014 рік. Кількість календарів для розіграшу – 150.

СЕРЕД УСІХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ДОДАТКОВО БУДЕ РОЗІГРАНО ТРИ ЦІННИХ ПРИЗИ!

Заохочення для юридичних осіб, які передплатили три і більше видань на 6 місяців:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуски журналів "Пам'ятки України" та "Українська культура" за 2014 рік (які не підуть у передплату);
• матимете можливість розмістити на сторінках газети привітання або розповідь про їхню організацію в рубриці "Наші передплатники";

• безкоштовно отримаєте редакційну передплату одного з видань на II півріччя 2014 року.

Заохочення для юридичних осіб, які передплатили три і більше видань на рік:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуски журналів "Пам'ятки України" та "Українська культура" за 2014 рік (які не підуть у передплату);
• матимете можливість розмістити на сторінках газети привітання або розповідь про їхню організацію в рубриці "Наші передплатники";
• безкоштовно отримаєте редакційну передплату двох видань на II півріччя 2014 року.

*Поштова адреса – ДП «Національне газетно-журнальне видавництво», вул. Васильківська, 1, м.Київ, 03040; факс – (044) 498-23-64; e-mail – nvu.kultura.sale@gmail.com

Телефони – (044) 498-23-64, (050) 310-56-63
**До участі в розіграші приймаються копії передплатних абонементів із чітким відтиском касового апарата.

Наступний номер газети вийде 14 лютого 2014 року

Газета «Культура і життя» № 5 (4577), 31 січня, 2014 рік

Засновники: Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети «Культура і життя»

Видавець: ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Генеральний директор Олесь БІЛАШ

Адреса видавництва: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

Головний редактор Людмила ГНАТЮК

Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65
nvu.kultura@gmail.com

Виходить із 7 жовтня 1923 року. Свідомо про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф», м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15; e-mail: office@mega-poligraf.kiev.ua
Розповсюдження, передплата, реклама: тел. +38 (044) 498-23-64; +38 (050) 310-56-63

Портал <http://uaculture.com>

Передплатний індекс в Каталозі видань України 60969

Склад Видавничої ради

Олесь Білаш – генеральний директор видавництва; Віктор Вечерський – заступник директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей; Максим Бударін – заступник директора Департаменту у справах релігій та національностей; Олена Воронько – начальник відділу театральних мистецтв Управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти; Світлана Фоменко – начальник управління міжнародного

співробітництва; Оксана Іонова – заступник начальника управління стратегічного планування культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – начальник відділу аналізу та прогнозування соціокультурного розвитку регіонів; Євгенія Крутоголов – начальник відділу монументального, образотворчого та народного мистецтва; Іван Мечков – заступник начальника управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – начальник відділу музичного мистецтва; Лариса Нікіфоренко – начальник управління регіональної та культурно-просвітницької роботи Міністерства культури України; Лариса Петасюк – начальник управління правового забезпечення; Людмила Чумакова – заступник начальника управління справами – начальник відділу взаємодії з Верховною Радою; Михайло Швед – заступник директора Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв

та освіти – начальник управління мистецтв; Віктор Пасак – заступник генерального директора видавництва; Оксана Гайдук – головний редактор журналу «Українська культура»; Людмила Гнатюк – головний редактор газети «Культура і життя»; Ольга Голинська – головний редактор журналу «Музика»; Надія Соколенко – головний редактор журналу «Український театр».

Дизайн та верстка Сергія Задворного

Редакція залишає за собою право на редагування отриманих матеріалів без узгодження з автором. Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції. Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів журналу тільки з письмового дозволу видавця. © «Культура і життя»

Наклад 9500

Ціна договірна

